ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4683 — 10/23 ՅՈՒԼԻՍ 1901 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ — 6 ԸԼՊԻԻԼ ԱՒԵՐ 1319 — ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4683

درعلیه‌ده غلطه‌ده (آره‌وك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سی

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան

Adresse télégraphique
à la Direction du Journal "AREVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

20 ՓԱՐԱՆՑ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պարայ եւ գաւառներու համար տարեկան 140 գրշ.
» » » վեցամեայ 70 »
» » » եռամեայ 40 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան 40 ֆր.
» » » վեցամեայ 20 »
Արտաքին փոխարէն փոստի գին կ'աւելնայ
արտօնի գինը 100 գրաստ տարեկան
Ստացած գրքերուն մասին տեղեկութիւն կ'տրուի

Ծանուցմանց համար պէտք է գիտնալ ուղղակի
խմբագրատան

ՄԱՆՉԷՍԹԵՐԻ ՀԱՅԵՐԸ

Ա.

Մանչէսթերի հայ վաճառականներու գաղութը երկու հակապատկեր կը նկարայորնէ, լաւ և գէշ։ Բայց մենք Հայերս, սովորաբար, միշտ և միայն մեր աղէկ բաները լսելու և խմանալու սրամտիր ժողովուրդ մը ըլլալով՝ Մանչէսթերի հայութեան նախ աղէկ երեսոյթին նկարագիրը կ'ուզեմ տալ մեր ընթերցողներուն։ Մանչէսթերի մէջ կան 50 տունէ աւելի հայ ընտանիքներ, հաշուելով միայն բնիկները և անոնք որոնք բնիկ ըսուելու չափ հինցած են հոս ու հաստատուած ամուր դիրքերով և դուրս ձգելով անոնք որոնք ընտանիք չունին ու առանձնակեաց վիճակի մէջ կ'ապրին։ Մեր Հայերը առ հասարակ հարուստ մարդիկ են և աւելի կամ նուազ նշանաւոր դիրքեր գրաւած՝ Մանչէսթերի առեւտրական հրապարակին վրայ, ուր հայ վաճառականներու թիւը 68 կը հաշուուի։ Գովելի են իրենց բարեպաշտական ու մարդասիրական ղեկուցումները և տարուէ տարի կը սիրեն կանոնաւորապէս նպաստել Կ. Պոլսոյ Ազգ. Հիւանդանոցին։ Մէկ քանի տարիներէ ի վեր հաստատուած Կեպրսի հայ որբանոցին ամէնէն շատ օգնողը և այդ որբանոցին այսօր կանգուն մնալուն պատճառը, եթէ չեմ սխալիր, այս պատուական գաղութը եղած է։ Մանչէսթերի մէջ, սիրուն հրապարակի մը վրայ, ունինք փառաւորապէս և աւելի քան 30 տարիներէ ի վեր կառուցեալ պզտիկ եկեղեցի մը և կիսը տուն մը, գեղեցիկ ու քարուկիր, որուն Առաջնորդարան անունը կուտան և որ սակայն նոյն նպատակին կը ծառայէր ու քահանային բնակութեան յատկացուած է։ Թէ եկեղեցին և թէ տունը ազգային սեպհականութիւններ են, բան մը՝ որ ոչական է եւրոպական մեծամեծ երկիրներու հայ գաղթականութեանց մէջ, վասն զի յայտնի է թէ Բարիզ, Մարսէլ և ուրիշ այսպիսի տեղեր գանուածները ուրիշ բան չեն, բայց միայն՝ վարձուած խեղճուկ խցիկներ։

Մանչէսթերի հայ գաղթականութիւնը իր մէջ տարուէ տարի հանգանակելով պէտք եղած դրամը՝ կը հոգայ իր եկեղեցի մատակարարութեան ծախքերը և չատ լաւ կը նայի տէրտէրը, որուն կը վճարուի 15 անգլ. ոսկի մօտ ամսեղ։ Հայ գաղութի բնակարան մը ալ յատկացուցած են իրեն, մէջի սպասուհիին թոշակը, ինչպէս նաեւ վառուած փայտին, ածուխին, կաղին և ուրիշ այսօրինակ մանր մունր բաներուն ծախքերն ալ եկեղեցին հոգալով։ Ասկէց դատ եթէ ,օրինակի համար, տէրտէրային ճեզվէրն կոտրի փրթի և նոր կոթ մը անցնելու պէտք ըլայ և կամ նոր մը գնելու հարկ ըլայ, այդ և այդ տեսակ ուրիշ բաներու ծախքերն ալ քահանային գրպանէն չեն կրնար դուրս գալիլ։ պէտք է եկեղեցին վճարէ ատոնց համար ալ։ Քահանան կը ստանայ նաև քահանայական տ'ն տարը հրաւէրներ, որոնք յատուկ են մեր օշ–թոշակաւոր քահանաներուն և այս փրթուռնքները պէտք է տարուն քահանային ինչպէս Մանչէսթերի և շրջականերուն նոյնպէս և լոնտոնաբնակ Հայերէն, որոնք դատ եկեղեցի ու քահանայ չունենալով, Մանչէսթերինը տարին 2-3 անգամ կ'երթայ հոն, այդ տեղի Հայերուն ալ հոգեւոր պէտքերը մատակարարելու համար։

Այս ամէնը աղէկ, այնպէս չէ՞։ Բայց Մանչէսթերի մեր հայրենակիցները բոլոր այս բաները ըրած են ու կ'ընեն կարծես, միայն անդր-գերեզմանական կեանքը վայելելու միակ հաւատքին յոյսով ու անոնց, հարուստ և երջանիկ էր, ու փոքր աղջիկ մը չէի ա՛ւ, քանի որ քառասնվեց տարու կայի... Եթէ կոմսը իմ քահանոյքիս չհաւանէր, կրնայի դայն մերժել։

—Ա՜հ, այն առեն, ինչո՞ւ ամուսնացաք անոր հետ, մրմնջեց Բիէռ։

Սառա անոր քով սպրդեցաւ ու իր ձեռքին մէջ բռնատրկելով անոր ձեռները։

—Ո՞վ կրնայ ըսել թէ ի՞նչ կայ կնոջ մը սրտին խորը, ըսաւ առեղծուածային կերպարանքով մը։ Թերեւս առով ուզեցի ձեզի մօտենալ։

Բիէռ ա՛լ չէր վիճաբանիր։ Սառայի հրապոյրը կ'ազդէր անդիմադրելի կերպով։ Անոր քաղցր ձայնը ընդարձակուած էր Սէվրաքի կամքը։ Մանկամարդ կինը ծռած անոր վրայ, մեղմօրէն կը խօսէր ականջն ի վար, զգլխելով դայն իր փափուկ բոյրով և իր հեշտասքանչ հրապոյրներով դիւրելով։ Ու Բիէռ տակաւ սրամտիդիր Սառայի սառապարի փաստերը ընդունելու, իր խիղճով անձնատուր կ'ըլլար։ Պարկեշտութիւնը լուռիւնան կը դատապարտուէր տենչանքին առջեւ։ Զգայական սէրը, այդ փոքրիկ էակին շփումէն վառուած, կը սկսէր բորբոքել իր արիւնը և ի վերջոյ կը յեղաշրջէր իր բանականութիւնը։ Սառա անհամբեր յաղթելու այս ընդդիմութեանց որուն կը հանդիպէր, հրապուրանքի իր բոլոր զօրութիւնը կը թափէր։ Ու յանդուգն իր թեւերուն մէջ ջերմապատել դայն, իր գլուխը անոր ուսին վրայ դրած ու ոսկի մազերը անոր լերդունքներուն մօտեցուցած։ Մանկամարդ կինը նուաղկոտ ձայնով մը մրմնջեց, որ թերեւս չուզէի ոը պէս տեսա Բիէռի վիզին վրայէն և սարսռացաց դայն։

—Այո՛, միշտ սիրած եմ քեզ։ Բեղ ճանչնալէ առաջ կը սպասէի և, ո՛չ ոք արամադիր Սառայի սառապարի փաստերը ընդունելու, իր խիղճով անձնատուր կ'ըլլար։ Պարկեշտութիւնը լուռիւնան կը դատապարտուէր տենչանքին առջեւ։ Զգայական սէրը, այդ փոքրիկ էակին շփումէն վառուած, կը սկսէր բորբոքել իր արիւնը և ի վերջոյ կը յեղաշրջէր իր բանականութիւնը։ Սառա անհամբեր յաղթելու այս ընդդիմութեանց որուն կը հանդիպէր, հրապուրանքի իր բոլոր զօրութիւնը կը թափէր։ Ու յանդուգն իր թեւերուն մէջ ջերմապատել դայն, իր գլուխը անոր ուսին վրայ դրած ու ոսկի մազերը անոր լերդունքներուն մօտեցուցած։ Մանկամարդ կինը նուաղկոտ ձայնով մը մրմնջեց, որ թերեւս չուզէի ոը պէս տեսա Բիէռի վիզին վրայէն և սարսռացաց դայն։

—Այո՛, միշտ սիրած եմ քեզ։ Բեղ ճանչնալէ առաջ կը սպասէի և, ո՛չ ոք

Աղա՝ հարուստ և երջանիկ էի, ու փոքր աղջիկ մը չէի ա՛ւ, քանի որ քառասնվեց տարու կայի... Եթէ կոմսը իմ քահանոյքիս չհաւանէր, կրնայի դայն մերժել։

—Ա՜հ, այն առեն, ինչո՞ւ ամուսնացաք անոր հետ, մրմնջեց Բիէռ։

Սառա անոր քով սպրդեցաւ ու իր ձեռքին մէջ բռնատրկելով անոր ձեռները։

—Ո՞վ կրնայ ըսել թէ ի՞նչ կայ կնոջ մը սրտին խորը, ըսաւ առեղծուածային կերպարանքով մը։ Թերեւս առով ուզեցի ձեզի մօտենալ։

Բիէռ ա՛լ չէր վիճաբանիր։ Սառայի հրապոյրը անդիմադրելի կերպով։ Անոր քաղցր ձայնը ընդարձակուած էր Սէվրաքի կամքը։ Մանկամարդ կինը ծռած անոր վրայ, մեղմօրէն կը խօսէր ականջն ի վար, զգլխելով դայն իր փափուկ բոյրով և իր հեշտասքանչ հրապոյրներով դիւրելով։ Ու Բիէռ տակաւ հաճելի կը թուէր ինծի։ Առաջին օրէն իսկ երբ տեսայ քեզ, ամբողջովին գերուեցիր մտածումս ու սիրաս, հակառակ դիմադրել ուզելուս։ Երազի մէջ կը սիրէի ձեզ։ Հոն, չէիր դիմադրեր իմ ծիր, այլ բարեսիրամիտ կը գանուէիր։ Աչքերդ գոյներ նայուածքներ ունէին և չերմանքերդ համբոյրներ միայն։ Հրանալի արբշռութիւն մը էր։ Աւա՜ղ, արթնցուս պէս, մտայլ ու անտարբեր կը գտնէի քեզ։ Շատ առատաձեռնայ, պէտք է որ հիմայ մոռամ զայն, պէտք է որ իրականութիւնը դառնան այդ երջանիկ երազները։ Մի՞չ պիտի մերժե՞ս զիս։ Թերեւս մէջէն պիտի վանե՞ս զիս։ Օ՜հ, որքան լաւ կը զգամ իմքանիքս, այսպէս քու սրտիդ մոտ... կ'ապրիմ քովդ պահէ զիս։ ու գիրդ պէս վարուէ՝ ինծի տես, բաւ է որ քունդ ըլամ... Կը պաշտամ քեզ... Դուն ալ զիս կը սիրես, այնպէ՞ս չէ։

Ու Բիէռ այդ անդիմադրելի փոքրիկներէն սիրոյ բանկած ու խանդոտ խօսքերէն սրբուելու, ա՛լ ուժը չունենալ ուշ ընելու մանկամարդ կնոջ։

Այդ օրէն յետոյ, Սէվրաքի կեանքը վրդովուեցաւ անհաւի պայքարով մը՝ որ իր խղճին ու կրքին միջեւ կը մղուէր։ Սառա, յանդուգն գաղանազուսպ մը պէս պարտաւորուելու պայքարիլ անոր դէմ և դայն իր քահանայքին տակ նուաճել համար։ Մանկամարդ կնոջ անդիմադրելի զօրութիւն ունեցող աչքերուն տակ, Բիէռ տպրելն կը դադրէր։ Բայց անկէ հետու գանուած տանն, կ'ապրիր իր տպարութիւնը։ Կարծես թէ, մանկամարդ կինը, դ'չու. կախարդներուն պէս, որոնցմէ սերած էր գլխէը ինքզինքը սրբեցնել տալ։ Այսպէս, Վ.ուսայի տանը տարփուհիներուն պէս՝ Սառա չարտադրեալ էր երիտասարդ տղան։ Բիէռ ա՛լ իր կամքին տէրը չէր ու կը զգար այդպէս ըլլալը։ Սիրոյ իրր ճշմարիտ այսահար մը այդ կնոջ նայուածքէն կը խելայեղէր։ Եւ սակայն չէր սիրեր դայն։ Ցեղչանք միայն կը զգար անոր նկատմամբ։ Երբ անկէ հետու գանուէր, ինքզինքին կը խոստանար ա՛լ անոր ազդեցութեան ու քահանայքերուն չենթարկուելու։ Բայց մանկամարդ կնոջ առջեւ, անոր գիրուէ մարմնոյն մէջ գանուած տաքութիւնը, որուն գրգռիչ մարմնոյն մէջ կը վերյիշէր, ա՛լ չէր զլսար իր սիրեցն հրամայել։ Թոյլ մը կը շրջապատէր միտքը և իր անզուսպ զգայարանքները զինքը դէպի կը դարձնէին այդ կնոջ։

Առաջին անգամ մրմնջին, Բիէռ յանկարծ ընկճուեցաւ։ Սառան կը պատրաստուր իր առջեւ իր յանդուգն ժպիտ վ. ու Բիէռ ուղղակի կատաղութեամբ լցուած կ'տրտնջէր զինքը հրապուրող կինը։

(Շարունակելի)

ՄԱՆՉԷՍԹԵՐԻ ՀԱՅԵՐԸ

Ա.

Մանչէսթերի հայ վաճառականներու գաղութը երկու հակապատկեր կը նկարայորնէ, լաւ և գէշ։ Բայց մենք Հայերս, սովորաբար, միշտ և միայն մեր աղէկ բաները լսելու և խմանալու սրամտիր ժողովուրդ մը ըլլալով՝ Մանչէսթերի հայութեան նախ աղէկ երեսոյթին նկարագիրը կ'ուզեմ տալ մեր ընթերցողներուն։ Մանչէսթերի մէջ կան 50 տունէ աւելի հայ ընտանիքներ, հաշուելով միայն բնիկները և անոնք որոնք բնիկ ըսուելու չափ հինցած են հոս ու հաստատուած ամուր դիրքերով և դուրս ձգելով անոնք որոնք ընտանիք չունին ու առանձնակեաց վիճակի մէջ կ'ապրին։ Մեր Հայերը առ հասարակ հարուստ մարդիկ են և աւելի կամ նուազ նշանաւոր դիրքեր գրաւած՝ Մանչէսթերի առեւտրական հրապարակին վրայ, ուր հայ վաճառականներու թիւը 68 կը հաշուուի։ Գովելի են իրենց բարեպաշտական ու մարդասիրական ղեկուցումները և տարուէ տարի կը սիրեն կանոնաւորապէս նպաստել Կ. Պոլսոյ Ազգ. Հիւանդանոցին։ Մէկ քանի տարիներէ ի վեր հաստատուած Կեպրսի հայ որբանոցին ամէնէն շատ օգնողը և այդ որբանոցին այսօր կանգուն մնալուն պատճառը, եթէ չեմ սխալիր, այս պատուական գաղութը եղած է։ Մանչէսթերի մէջ, սիրուն հրապարակի մը վրայ, ունինք փառաւորապէս և աւելի քան 30 տարիներէ ի վեր կառուցեալ պզտիկ եկեղեցի մը և կիսը տուն մը, գեղեցիկ ու քարուկիր, որուն Առաջնորդարան անունը կուտան և որ սակայն նոյն նպատակին կը ծառայէր ու քահանային բնակութեան յատկացուած է։ Թէ եկեղեցին և թէ տունը ազգային սեպհականութիւններ են, բան մը՝ որ ոչական է եւրոպական մեծամեծ երկիրներու հայ գաղթականութեանց մէջ, վասն զի յայտնի է թէ Բարիզ, Մարսէլ և ուրիշ այսպիսի տեղեր գանուածները ուրիշ բան չեն, բայց միայն՝ վարձուած խեղճուկ խցիկներ։

Մանչէսթերի հայ գաղթականութիւնը իր մէջ տարուէ տարի հանգանակելով պէտք եղած դրամը՝ կը հոգայ իր եկեղեցի մատակարարութեան ծախքերը և չատ լաւ կը նայի տէրտէրը, որուն կը վճարուի 15 անգլ. ոսկի մօտ ամսեղ։ Հայ գաղութի բնակարան մը ալ յատկացուցած են իրեն, մէջի սպասուհիին թոշակը, ինչպէս նաեւ վառուած փայտին, ածուխին, կաղին և ուրիշ այսօրինակ մանր մունր բաներուն ծախքերն ալ եկեղեցին հոգալով։ Ասկէց դատ եթէ ,օրինակի համար, տէրտէրային ճեզվէրն կոտրի փրթի և նոր կոթ մը անցնելու պէտք ըլայ և կամ նոր մը գնելու հարկ ըլայ, այդ և այդ տեսակ ուրիշ բաներու ծախքերն ալ քահանային գրպանէն չեն կրնար դուրս գալիլ։ պէտք է եկեղեցին վճարէ ատոնց համար ալ։ Քահանան կը ստանայ նաև քահանայական տ'ն տարը հրաւէրներ, որոնք յատուկ են մեր օշ–թոշակաւոր քահանաներուն և այս փրթուռնքները պէտք է տարուն քահանային ինչպէս Մանչէսթերի և շրջականերուն նոյնպէս և լոնտոնաբնակ Հայերէն, որոնք դատ եկեղեցի ու քահանայ չունենալով, Մանչէսթերինը տարին 2-3 անգամ կ'երթայ հոն, այդ տեղի Հայերուն ալ հոգեւոր պէտքերը մատակարարելու համար։

Այս ամէնը աղէկ, այնպէս չէ՞։ Բայց Մանչէսթերի մեր հայրենակիցները բոլոր այս բաները ըրած են ու կ'ընեն կարծես, միայն անդր-գերեզմանական կեանքը վայելելու միակ հաւատքին յոյսով ու անոնց,

—)(59)(—

ԺՕՐԺ ՕՆԷ

ԿԵԱՆՔԻ ՊԱՅՔԱՐԸ

ՍԱՌԱ ԿՈՄՍՈՒՀԻՆ

Ժ.

—Կրնա՞ք աւելի բան մը սպասել ինէ որքան կը պահանջէ հայր մը իր աղջիկէն, ուսկլցուց Սառա։

—Սակայն կոմսը կը սիրէր ձեզ, ըսաւ Սէվրաք նոքէն տարակուսելով։

—Մարդիկ սիրէ՞ չատ մը զիրնամեր չեն ըներ, երբ սիրահարուած են, պատասխանեց կոմսուհին պէրտութեամբ։

արամադիր Սառայի սառապարի փաստերը ընդունելու, իր խիղճով անձնատուր կ'ըլլար։ Պարկեշտութիւնը լուռիւնան կը դատապարտուէր տենչանքին առջեւ։ Զգայական սէրը, այդ փոքրիկ էակին շփումէն վառուած, կը սկսէր բորբոքել իր արիւնը և ի վերջոյ կը յեղաշրջէր իր բանականութիւնը։ Սառա անհամբեր յաղթելու այս ընդդիմութեանց որուն կը հանդիպէր, հրապուրանքի իր բոլոր զօրութիւնը կը թափէր։ Ու յանդուգն իր թեւերուն մէջ ջերմապատել դայն, իր գլուխը անոր ուսին վրայ դրած ու ոսկի մազերը անոր լերդունքներուն մօտեցուցած։ Մանկամարդ կինը նուաղկոտ ձայնով մը մրմնջեց, որ թերեւս չուզէի ոը պէս տեսա Բիէռի վիզին վրայէն և սարսռացաց դայն։

—Այո՛, միշտ սիրած եմ քեզ։ Բեղ ճանչնալէ առաջ կը սպասէի և, ո՛չ ոք

հաճելի կը թուէր ինծի։ Առաջին օրէն իսկ երբ տեսայ քեզ, ամբողջովին գերուեցիր մտածումս ու սիրաս, հակառակ դիմադրել ուզելուս։ Երազի մէջ կը սիրէի ձեզ։ Հոն, չէիր դիմադրեր իմ ծիր, այլ բարեսիրամիտ կը գանուէիր։ Աչքերդ գոյներ նայուածքներ ունէին և չերմանքերդ համբոյրներ միայն։ Հրանալի արբշռութիւն մը էր։ Աւա՜ղ, արթնցուս պէս, մտայլ ու անտարբեր կը գտնէի քեզ։ Շատ առատաձեռնայ, պէտք է որ հիմայ մոռամ զայն, պէտք է որ իրականութիւնը դառնան այդ երջանիկ երազները։ Մի՞չ պիտի մերժե՞ս զիս։ Թերեւս մէջէն պիտի վանե՞ս զիս։ Օ՜հ, որքան լաւ կը զգամ իմքանիքս, այսպէս քու սրտիդ մոտ... կ'ապրիմ քովդ պահէ զիս։ ու գիրդ պէս վարուէ՝ ինծի տես, բաւ է որ քունդ ըլամ... Կը պաշտամ քեզ... Դուն ալ զիս կը սիրես, այնպէ՞ս չէ։

Ու Բիէռ այդ անդիմադրելի փոքրիկներէն սիրոյ բանկած ու խանդոտ խօսքերէն սրբուելու, ա՛լ ուժը չունենալ ուշ ընելու մանկամարդ կնոջ։

Այդ օրէն յետոյ, Սէվրաքի կեանքը վրդովուեցաւ անհաւի պայքարով մը՝ որ իր խղճին ու կրքին միջեւ կը մղուէր։ Սառա, յանդուգն գաղանազուսպ մը պէս պարտաւորուելու պայքարիլ անոր դէմ և դայն իր քահանայքին տակ նուաճել համար։ Մանկամարդ կնոջ անդիմադրելի զօրութիւն ունեցող աչքերուն տակ, Բիէռ տպրելն կը դադրէր։ Բայց անկէ հետու գանուած տանն, կ'ապրիր իր տպարութիւնը։ Կարծես թէ, մանկամարդ կինը, դ'չու. կախարդներուն պէս, որոնցմէ սերած էր գլխէը ինքզինքը սրբեցնել տալ։ Այսպէս, Վ.ուսայի տանը տարփուհիներուն պէս՝ Սառա չարտադրեալ էր երիտասարդ տղան։ Բիէռ

ա՛լ իր կամքին տէրը չէր ու կը զգար այդպէս ըլլալը։ Սիրոյ իրր ճշմարիտ այսահար մը այդ կնոջ նայուածքէն կը խելայեղէր։ Եւ սակայն չէր սիրեր դայն։ Ցեղչանք միայն կը զգար անոր նկատմամբ։ Երբ անկէ հետու գանուէր, ինքզինքին կը խոստանար ա՛լ անոր ազդեցութեան ու քահանայքերուն չենթարկուելու։ Բայց մանկամարդ կնոջ առջեւ, անոր գիրուէ մարմնոյն մէջ գանուած տաքութիւնը, որուն գրգռիչ մարմնոյն մէջ կը վերյիշէր, ա՛լ չէր զլսար իր սիրեցն հրամայել։ Թոյլ մը կը շրջապատէր միտքը և իր անզուսպ զգայարանքները զինքը դէպի կը դարձնէին այդ կնոջ։

Առաջին անգամ մրմնջին, Բիէռ յանկարծ ընկճուեցաւ։ Սառան կը պատրաստուր իր առջեւ իր յանդուգն ժպիտ վ. ու Բիէռ ուղղակի կատաղութեամբ լցուած կ'տրտնջէր զինքը հրապուրող կինը։

(Շարունակելի)

ՃԱՄԲՈՒՌ ՆՕԹԵՐԷՍ

Գ.

Վիեննա, 3 Յուլիս

Կը ծանօթացունէ՝ Ինքը բնիկ Սուչավայի է և յիսուն երեք տարի է վարժապետ Թիւն կ'ընէ մէջտ նոյն դպրոցին մէջ։ կ'արժէ, որ մեր Ռուսական Հարկուրդը պաշտօնական շնորհաւորական դիր մը շնորհէ հայ ուսուցչութեան այդ նահատակներէն մէկուն, որ 3 տարի է արդէն իր կրթական ծառայութեանց ոսկի յոբելեանը տօնած է...անուշա ինքնիրեն։ Ի՞նչեր չէ տեսած ան, ճշմարիտ կենդանի զատմութիւն մըն է ինքը և ո՞ր չափ տրամադիրներ կը յիշէ անցեալը, երբ մինչև 120 աշակերտ ունի եղեր, որոնք սակայն ցրուեր են տակաւ, որովհետեւ անոնց ծնողքը մեկնած են մեծ մասամբ Ռումանիա։ և արդէն ռումանական հայ գաղութը Սուչավայի և Ռումանիոյի Հայերէն կազմուած է։ Իսկ այժմ աշակերտաւորի 7 աղայ ունի

մասնաւոր պատճառներ չունենար և եթէ ըսէի ձեզ թէ Մանչէսթերի ա՛յս տարիներուն դանդաղ կացութեան և անկերպարան վիճակին մեղքը մեծ մասամբ այս տէրտէրին վիզին վրայ կը ծանրանայ, կասուտացէք որ այդպէս ըսելովս բան սուտ կամ սխալ խօսած պիտի չըլլայի։ Ես չեմ ուզեր խօսիլ քահանային անձնական բարքի և ընթացքի թերութիւններու վրայ բայց անկեղծօրէն քննելով, ուսումնասիրելով և աչքի առնելու ունենալով իր սա՛ղէտ ընթացքը, քահանայ-առաջնորդի կամ առաջնորդ-քահանայի, հոգեւորին գործունէութեան պատկերը՝ դժբաղդաբար բացէ ի բաց կը տեսնես որ զինքը աւելի քան հինգ տարիներէ ի վեր լաւ մը նայող ժողովուրդին և իր ունեցածը չունեցածը քահանային զոհող եկեղեցիին համար 5 փարայի արժողութեամբ գործ տեսած չունի, 5 փարայի արժողութեամբ բան մը ըրած կամ ընել տուած չունի։ ընդհակառակը՝ եղածն ալ ուրած է և ամբողջ խելքը, միտքը, ինչպէս նաեւ իր խմբակցութիւնը ուրիշ, ու բանեցուցած է պարզապէս իր քսակը լեցնելու և Մանչէսթերի հայ եկեղեցին և անոր եկամուտը իրեն համար միանգամ ընդ միշտ հոնս աղբիւր դարձնելու, բան մը՝ որուն մէջ չիտակը խօսելով, կատարելապէս ալ յաջողած է։ Արդէն ինք խելացի մէկն է, բաւական ատատածաբանական ըմբռնումով, և համալսարանէ մը ալ ատուածաբան վարդապետի վկայական առած է։

Կիրակի առաւ մը (որովհետեւ մեր այս եկեղեցին միայն կիրակի առաւեւները կը բացուի) եկեղեցիէն նոր մտնողը կրնայ գաղափար մը կազմել այս տէրտէրին ուսելի քան հնգամեայ գործունէութեան վրայ։ եկեղեցաւոր հայու մը անհնարին ցաւը և օտարի մը սրհամարհանքը ու ծիծաղը չարժող տրխուր տեսարաններ և անպարկեշտութիւններ դոդ աշքիդ պիտի զարնեն սեպտեմբեր։ Արդէն սկզբէն ի վեր մարդս եկեղեցին ո՛չ տիրացու ունի, ո՛չ սարկաւագ և ոչ ուրիշ ոեւէ պաշտօնայ մը, միայն՝ «Եւ ընդ հոգւոյդ քում» և «Օրհնեա Տէր» պասաս չեն կիսուիթիւն ունեցող տիրացու մը և սարկաւագ մը որը բաղդը բերմամբ, եկեղեցի եկած ըլլան, նոյն օր եկեղեցի կ'ըլլայ, բայց երբեմն կը պատահի որ՝ այդ պատահական տիրացուներէն մէկը կամ երկուքը եկեղեցի եկած չեն ըլլար, նոյն օրը ուղղեցի չըլլար և եկած ժողովուրդը պարզապէս տուն կը վերադառնայ, ինչ որ պատահեցաւ դուռ տրեք չարաթ առաջ։

Մ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

ԲԵԼԻՄԵԱՆ ՁԱՑՆԸ

(ՆՈՐԱՎԷՊ)

Ա.

Ան առեն՝ ալ երբ իր աղքատութիւնը պատրուակ բռնելով՝ նշանած էին զինքը, խոր հակակրութիւն մը զգացած էր այդ մարդուն հանդէպ, որ իրենին կրկին տարբերը կը համբէր ու իր յոգնած, երիտասարդութենէն փճացած մարմինը պիտի հանդիպեցնէր իր աղուոր, թարմ կուրծքին վրայ, բնութեան առատ շնորհներով օժտուած պաշտելի կուրծքը։

Բայց քիչ քիչ իր ամուսնութենէն եռամեայ, հարուստ և երջանիկ էի, ու փոքր աղջիկ մը չէի ա՛ւ, քանի որ քառասնվեց տարու կայի... Եթէ կոմսը իմ քահանոյքիս չհաւանէր, կրնայի դայն մերժել։

—Ա՜հ, այն առեն, ինչո՞ւ ամուսնացաք անոր հետ, մրմնջեց Բիէռ։

Սառա անոր քով սպրդեցաւ ու իր ձեռքին մէջ բռնատրկելով անոր ձեռները։

—Ո՞վ կրնայ ըսել թէ ի՞նչ կայ կնոջ մը սրտին խորը, ըսաւ առեղծուածային կերպարանքով մը։ Թերեւս առով ուզեցի ձեզի մօտենալ։

Բիէռ ա՛լ չէր վիճաբանիր։ Սառայի հրապոյրը անդիմադրելի կերպով։ Անոր քաղցր ձայնը ընդարձակուած էր Սէվրաքի կամքը։ Մանկամարդ կինը ծռած անոր վրայ, մեղմօրէն կը խօսէր ականջն ի վար, զգլխելով դայն իր փափուկ բոյրով և իր հեշտասքանչ հրապոյրներով դիւրելով։ Ու Բիէռ տակաւ

Ու Բիէռ այդ անդիմադրելի փոքրիկներէն սիրոյ բանկած ու խանդոտ խօսքերէն սրբուելու, ա՛լ ուժը չունենալ ուշ ընելու մանկամարդ կնոջ։

Այդ օրէն յետոյ, Սէվրաքի կեանքը վրդովուեցաւ անհաւի պայքարով մը՝ որ իր խղճին ու կրքին միջեւ կը մղուէր։ Սառա, յանդուգն գաղանազուսպ մը պէս պարտաւորուելու պայքարիլ անոր դէմ և դայն իր քահանայքին տակ նուաճել համար։ Մանկամարդ կնոջ անդիմադրելի զօրութիւն ունեցող աչքերուն տակ, Բիէռ տպրելն կը դադրէր։ Բայց անկէ հետու գանուած տանն, կ'ապրիր իր տպարութիւնը։ Կարծես թէ, մանկամարդ կինը, դ'չու. կախարդներուն պէս, որոնցմէ սերած էր գլխէը ինքզինքը սրբեցնել տալ։ Այսպէս, Վ.ուսայի տանը տարփուհիներուն պէս՝ Սառա չարտադրեալ էր երիտասարդ տղան։ Բիէռ

ա՛լ իր կամքին տէրը չէր ու կը զգար այդպէս ըլլալը։ Սիրոյ իրր ճշմարիտ այսահար մը այդ կնոջ նայուածքէն կը խելայեղէր։ Եւ սակայն չէր սիրեր դայն։ Ցեղչանք միայն կը զգար անոր նկատմամբ։ Երբ անկէ հետու գանուէր, ինքզինքին կը խոստանար ա՛լ անոր ազդեցութեան ու քահանայքերուն չենթարկուելու։ Բայց մանկամարդ կնոջ առջեւ, անոր գիրուէ մարմնոյն մէջ գանուած տաքութիւնը, որուն գրգռիչ մարմնոյն մէջ կը վերյիշէր, ա՛լ չէր զլսար իր սիրեցն հրամայել։ Թոյլ մը կը շրջապատէր միտքը և իր անզուսպ զգայարանքները զինքը դէպի կը դարձնէին այդ կնոջ։

Առաջին անգամ մրմնջին, Բիէռ յանկարծ ընկճուեցաւ։ Սառան կը պատրաստուր իր առջեւ իր յանդուգն ժպիտ վ. ու Բիէռ ուղղակի կատաղութեամբ լցուած կ'տրտնջէր զինքը հրապուրող կինը։

(Շարունակելի)

գեղեցկութեան լուսապատկերը զարդարուած, պատկերի մը հանդուներատ։

Նստած էին քով քովի հիմա, ամէն մէկ խօսքը որ դ'ինար երիտասարդին բերնէն—անո՛ւշ սիրոյ խօսքեր ամէնքն ալ—հեշտութիւն մը կը ներարկէր կնոջը կրակոտ զգայութիւններուն մէջ, ու կամայ կամայ սիրոյ վառ արեւին առակ կը հալէր ամէն նկատում, ամէն խղճահարութիւն և բնութեան ձայնն էր որ առակ կը յաղթէր պատուոյ զգայութիւն։

Լ. ՇԱՐԻԵԱՆ

ՑԵՑԷ ՀԱՆՀԱԼ

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱՏԱՐԺ ՄԻՋՈՑՆԵՐ

Նախընթաց տարւոյ ապրիլ 18ին Թոմա Կիրմ ստորագրութիւնը կրող նշանաւոր յօդուածի մը մէջ, որ հրատարակեց Բրքի Ժուրնալ Թրանսպոլի պատերազմին մասին, կը կարդանք հետեւեալ տողերը։—

«Անգլիայի զօրավարը մոռցած է մանրամասնութիւն մը։ Ցեցէ կոչուած ճանը, որ բացարձակապէս կը սիրուի Լիմբրաբի մարդոյ հովին մէջ, և որ, կ'արդիւք բոլոր ընտանի կենդանիներուն անցքը դեռին կրկին եղեգներուն վրայ, լայն սահմանի մը մէջ։ Հոն, զօրավարիքրինկթն վայրկենապէս պիտի կորսընդնէ ոչ միայն իր ձիերը, այլ նաեւ իր եղնները, որոնք աւելի չեն դիմանար այդ սիրոյ ճանճին։»

Արդարեւ սիրոյ է այս ճանճը, իր անշուք տեսքով, և քիչ տարբեր եւրոպական հասարակ ճանճերէն։ Ո՛չ մէկ բան իր մարդոյութեան մէջ և ոչ իսկ իր հասակը (որ հարկ է կ'ենթադրենք ճանճին հասակէն) արժանի է մասնաւոր ուշադրութեան։ Նոյն իսկ իր գոյնը շատ անանցան է։ իր լանջքին, որ կրնայ երեւալ թեւերուն հանգիստ եղած ժամանակ միայն, մութ դորշ գոյն մը ունի, որուն վրայ կը դիտուին երեք կարմրագեղ։ Հոս այս տարբերութիւնը, թէպէտ քիչ մը աւելի անկայ, բայց չեն յաջողիր դեղեցիկ երեւցնելու դայն։ Կայտառական սպիտակ յատակողմը դրոշմուած է երկու քառակուսաձեւ սեւորակ խոշոր բիծերով։ դալով որովայնին որ կը բաղկանայ հինգ օղակներէ, կը ներկայացնէ գորշագոյն յատակի մը վրայ լայնկակ թուլ՝ բայց անորոշ բիծեր։

Ուրեմն ամենայն վարակութեամբ կը բնանք ըսել թէ բնաբանութիւնն Ցեցէն (Glossina morsitans) ո՛չ միայն անանցան սեռքով մը է, այլ նոյն իսկ բառական տգեղ ամասնիկ մը։

Թերեւս կարեւորութեան դուրկ ըլլար այս բանը, եթէ սոյն նմանաղեսաը կերպով մը նշանը չըլլար իր արդիւնաբեր դերին՝ զոր կը կատարէ դայն կրող միջատը։

Ստուգիւ, վա՛յ ա՛յն արքաներուն, մասնաւորապէս ա՛յն ձիերուն ու եղներուն՝ որոնք կը համարձակին մտնել այն ճահճային երկիրները, ուր կը յաճախէ դարհուրելի ճանճը։

Արդ՝ այս խայթուածքը, որ մարդուն համար ծանրակիր հանգամանք մը չունի, և որ բնաւ ազդեցութիւն չուներ հէրերուն ու ոչխարներուն վրայ, այս խայթուածքը, կ'ըսեմ, միւս բնանարմատ անասուններուն համար պատճառ կ'ըլլայ աւելի կամ նուազ վաղահաս բայց սակայն միշտ սաստիկ մահուան մը։

Այս մահը յառաջ կու գայ արեան ճշմարիտ թունաւորումէ մը։ Տեսնենք մասնաւանդ, թէ Պրեմ ի՞նչ կ'ըսէ այս մասին։—

«Այս հիւանդութեան ապառքին նըշանները են աչքերու ուռայոյր, որոնցմէ կը հոսի ջրային շինուկ մը, և լեղուային դեղձերու այտու

։ Մեռնող կենդանին միսը կ'ըլլայ ջրոտ, սիրբ՝ չատ կակուղ, արիւնը՝ նուազած և նեարդային պատճառաւ թանձրացած, սրտին գոյն, լեարդը կամ թոքերը, կամ սոյն գործարաններէն մէկը միայն, վարակուած կ'ըլլան։ սատմքան ու աղիքները հիւանդութեան հետք չեն կրեր բնաւ։»

Ի՞նչ կրնայ ըլլայ այս թունաւորումին պատճառը։

Առաջ կը կարծուէր թէ պատճառը բուն իսկ ճանճն է, որուն դեղձերէն ժահրը կը հոսի՝ խայթելու պահուն։ Հիմա այս կարծիքը իբր անհիմն մէկ կողմ թողուած է։ Իրողութիւնը սա է որ Ցեցէն ուրիշ բան չէ՝ եթէ ոչ փոխադրիչը վարակիչ սերմերուն, որոնք կը վխտան անոր գանուած ճահիճներուն մէջ։ Ահա այս սերմերն են, որոնցմով երբ անգամ մը պատուաստուին գրաստները, մահ կը պատճառեն անոնց։ Շահեկան մանրամասնութիւն մը։ Կ'երեւայ թէ մասաղ հորթերը դերծ կը մնան այս թունաւորումէն, մինչդեռ ամէնէն հուժկու չափահասները կը մեռնին շատ արագ։

Սակայն ի՞նչ որ ալ ըլլայ, այս միջատին ներկայութիւնը այնչափ զարհուրելի պատուհաս մը ըլլալուն հետ, սա անպատեհութիւնն ալ ունի որ գրեթէ անկարելի է դայն հեռացնել, իր առատութեան, ինչպէս նաև մոլեգնութեան պատճառաւ, որով կը հալածէ անասունները։

ՃԱՆՃԱՐԱՆ

Խոհարար Նազարէթ աղա որ Մեծ Շուկայի Խ-վարի խանին մէջ 5 տարի է իր վար ճաշարան մը կը բանեցնէր, մեծապէս գոհ Թողով իր յանախորդները, այս անգամ Ղալաթիա, Վոյվոտա փողոցը, թիւ 108 խանութը փոխադրուած է, և ըստ առաջնոյն հանրի և ազան կերակուրներ կը պատրաստէ, մեծ խնամք առնելով մաքրութեան մասին։

12—15

Քաղաքական Լուրեր

ԾՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Զարմանալի յաւաջդիմական կուսակցութիւնը եւ արմատականները։— Ցառաջդիմականներուն շրջաբերականը։— Սրոնցի եւ բնկերակցութեանց խնդիրը։— Շրջաբերականին եզրակացութիւնը։

Վարիկանի ֆրանսական դեսպանութեան ջնջումի խնդիրը առիթ մը եղած է չափաւոր կուսակցութեան, որպէս զի խումբերու բաժնուիլ փորձելով կարենան հակադրել արմատականներու ի գործ դրած դրութեան, որոնք ընկերվարականներուն միացած իշխանութիւնը իրենց ձեռքը անցուցած են։ Սակայն իրենց այդ նպատակին հասնելու համար՝ միակ յոյս մը ունին, այն է խորհրդարանական ընտրութիւնները։ Արդ, այս ընտրութիւնները յառաջիկայ տարի տեղի պիտի ունենան։ բայց ասիկ առաջ, ընտրողները նահանգային Խորհուրդներու մասնաւոր նորոգութեան պիտի ձեռնարկեն։ Զարմանալի հանրապետականները, կամ ինչպէս որ կը կոչուին այսօր, յառաջդիմական հանրապետականները, չորեքեակ մը հոսած են, ուր դիտուած է իրենց ծրագիրը, որ պիտի ուղղէ իրենց բռնելիք ընթացքը խորհրդարանական ընտրութեանց առեն։ Պէտք է խոստովանիլ թէ յառաջդիմական կուսակցութիւնը շատ յստակ կերպով արդած է երկրին ներքին կացութիւնը։ Իրբ վճռական ու հաստատակամ հանրապետական կը ներկայանայ արդի դէպքերուն մեծամասնութեան, զոր Դրեյֆիւսի գործին շնորհիւ կազմուած միութիւնը մը կ'ապահովանէ։ Այդ կուսակցութեան կարծիքով, արեւելեանականութիւնը իրբ կալ ծառացած է այդ մեծամասնութեան դանդաղ տարրերուն միջեւ, զոր յեղաշրջական ազդեցութեան տակ ինկած կը ներկայացնէ։ Շրջաբերականին լեզուն խիստ շեշտ մը ունի և բուռն քննադատութեան առարկայ կ'ընէ մեծամասնութեան ձգտումները, քաղաքական, դիւանագիտական, տնտեսական, կրօնական և ընկերական տեսակէտներով։ Այս մասին դադարիլար մը տալու համար՝ յառաջ բերենք չափաւոր կուսակցութեան շրջաբերականին այն մասը, որ կրօնական խնդիրներու կը վերաբերի։ —«Կրօնական խնդրի մասին մեր դիրքը պարզ է։ Համակրիլ ենք թէ պետութիւնը իրաւունք չունի որ է մէկու մը կրօնական համոզումները դիտնալու։ ատոնք իւրաքանչիւր անհատի խղճէն կախում ունին և ոչ ոք պէտք է հետաքրքրուի իր դատուած վարդապետութեան համար (Յայտարարութիւն մարդկային իրաւանց)։ Զանք կրնար ըմբռնել թէ պաշտօնատար մը իրբ յանցաւոր մատնուի, պատարագի ներկայ գտնուելուն համար, քանի որ շատ բնական կը համարուի և իրաւամբ, մէկուն ժողովրդան կամ Սինոդի երթալը։ Կղերաբաշխներ չենք մենք և առաքիչներէն ենք պահպանելու համար այն քահանան, որ իր դերէն ու պաշտօնէն չեղելով՝ մեր քաղաքական պայքարներուն կը խառնուի, բայց կը յարգենք բոլոր կրօնքները, երբի մը համար ազէտ մը և ազգին ակարացման միայն պատճառ մը նկատելով կրօնական պատերազմները։ Այս առթիւ, չշրջաբերականին մէջ առաջ բերուած է թէ յառաջդիմական կուսակցութիւնը ի՛նչ դեր խաղացած է ընկերակցութեանց օրէնքին քննարկութեան առեն։ Հորհրդարանին արմատական կուսակցութեան նախկին աշխատակցութիւնն Պ. Պլոնքէի ու Կոպլէի պէս, յառաջդիմական կուսակցութիւնը սա կարծիքը կը յայտնէ ընկերակցութեանց օրէնքին նկատմամբ։ —«Այն աղատութիւնը՝ զոր քաղաքացիները ունին ապրելու, աղօթելու կամ թէ հանրային բարգաւաճութիւն մը ընելու, բնական իրաւունքի մը կիրարկումն է, հետեւաբար պետութիւնը հակողութեան ընդհանուր իրաւունք մը միայն ունի ընկերակցութեանց վրայ, և իր Թոյլատուութիւնը այն առեն միայն անհրաժեշտ է, երբ այդ ընկերակցութիւնները ձեռք ձգեն անժառանգելի ինչքեր։» Ապատականներու խումբն ալ, այս և ուրիշ խնդիրներու մէջ տարբեր կարծիք մը չունի, որով կարելի կը դառնայ երկու խումբերու ձուլումը։ Ինչպէս յայտնի է, արմատական խումբը իր վերջին դումարման մէջ, մանաւանդ սա կէտին վրայ ծանրացած էր թէ հարկ անհրաժեշտ է պետական պաշտօնեաները մաքրել նոքէն, այսինքն պաշտօնական ընել անոնցմէ անոնք՝ որոնք կասկածի տակ են թէ ըստ բաւականին զուտ հանրապետականներ չեն, արմատականներու դաւանութեան սկզբունքին համաձայն։ Արդարեւ արմատականները չատ աշք ունին պետական պաշտօնեներուն։ յառաջդիմական հանրապետականները կը բողոքեն պաշտօնեաներու փոփոխման այս ծրագրին դէմ, և իրենց չշրջաբերականին մէջ կ'ըսեն թէ ընտրողներու կ'ինայ յայտարարել թէ իրենք կուսակիցներ են այն պայքարի քաղաքականութեան, որ ոտնակոխ կ'ընէ ամէն Թոյլատուութիւն, որ կը կասկածի ամէն պաշտօնատարներու վրայ և կեղեքումներով ու անտարբերութիւններով կ'ընկճէ լուսադոյն հանրապետականները։» Գործադուլներու մասին նախարարութեան հետեւած քաղաքականութիւնն ալ բուռն կերպով քննադատուած է։ Ոչ նուազ ուժգին շեշտով մը կը խօսին հասոյթներու վրայ տուրքի մը ծրագրին դէմ, որու մասին սակէս կը խօսի չշրջաբերականը։—«Պէտք է որ ընտրողները ընդդիմանան տուրքերու մասին ձեռք առնուելիք այն միջոցներուն դէմ, զորս կը խորհին գործադրել ամէն անոնք որոնք կ'ուզեն տուրքի միջոցաւ իրենց նպատակին հասնիլ, այն է բոլոր հարստութիւնները մեւեւնոյն մակարդակին իջեցնել և անուղղակի կերպով սեպականութիւնը ջնջել։ Ընտրողները թո՛ղ լաւ մտածեն թէ նմանօրինակ ծրագիրներ ի՛նչ աղետալի հետեւանքներու ծնունդ կուտան, միշտ մի՛ սխալելով ամէն չահերու։ Այդ հետեւանքներն են ֆրանսական դրամագլուխներու արտասահմանի մէջ գործածումը, ձեռնարկութեան ոգին չլատուելը, գործերու մատանջութիւն պատճառող դանդաղութիւնը և մեր տուրքերուն գանձման դժուարը։» Շրջաբերականը զուգակիցներ մը ընելէ յետոյ Սրեսի. Ժողովի մեծամասնութեան քաղաքականութեան և յառաջդիմական կուսակցութեան քարոզութեան միջեւ, ի՛նդրագրէ թէ «երկդիմութիւնը ա՛լ թոյլատրելի չէ և թէ ա՛լ պէտք չկայ երկու երեսանց թեկնածուներու։ Ընտրողները պէտք չէ աշխատիին իրենց ունեցած բարձրաձայն յանձնառութիւնները և իրենց ընտրողներուն դիմման դէմ քուէարկեն։» Այս վերջին մասը ուղղուած է չափաւոր հանրապետականներուն, որոնք յառաջդիմականներէն բաժնուելով՝ նախարարական մեծամասնութեան մէջ մտած են։ Այսպէս յառաջդիմական ներկայացնելու վրայ են գաւառներու մանրախուզարկներուն ալեկոյութիւնը։ Բայց ինչ որ ամէնէն աւելի ի յայտ կուգայ այս շրջաբերականին մէջ՝ սա է թէ անկարելի դարձած է վերակազմել հանրապետական այն մեծ կուսակցութիւնը որուն համար վերջը յայտնած էին կարգ մը լրագիրներ, որոնց մէջ կը գտնուի նաև Թան, իր մէջ ընդունելով արմատականները ու յառաջդիմականները, բայի ընկերվարականներէն։ Հաւանական կը թուի թէ աղատական կուսակցութիւնը բնական դաշնակից մը պիտի ըլլայ յառաջդիմականներուն, ընտրական պայքարին մէջ, թէ նահանգային Խորհուրդներու և թէ Եբսի. Ժողովի անդամներուն վերանորոգման առեն։

ԶԻՆՈՒԻ ԴԻՊՊԵՐԸ

Զինու օրէնսդրութիւնը։—Ուաշինկթրոնի Զինական դեսպանին մէկ զեկոյցը —Ալպանիի համաժողովը — Հաառուցումներ։— Անգլիական զինուորներ։

Իրաւաբանական թերթ մը երկար ուսումնասիրութիւն մը կը կատարէ Ուաշինկթընի Զինական դեսպան Վա.Թինկ Ցանկի կողմէ եղած զեկոյցի մը մասին՝ որ հաղորդուած էր Ալպանիի մէջ դումարուած համաժողովի մը։ Այդ ուսումնասիրութիւնն սա քաղուածները կ'ընենք մասնաւորաբար Զինու օրէնքներուն և դատական կազմակերպութեան մասին։— Զինական օրէնսդրութիւնը կարելի է նկատուելութեան առնել երեք տեսակէտներով։ Նախ կայ օրէնքին այն մասը որ հիմնուած է անխիստակամ ժամանակներէ ի վեր սովորութեամբ ու դործածութեամբ նուիրագործուած սկզբունքներու և կանոններու վրայ, որոնք կը յարգուին դատարաններու կողմէ։ Այդ սկզբունքները և կանոնները, ինչպէս հռոմէական իրաւաբանութիւնը՝ տասներկու Տաբլանքներուն հրատարակութենէն առաջ հիմնուած են ժողովուրդին հանձնութեամբ երկար ատենէ ի վեր նուիրագործուած ու յարգուած սովորութիւններու վրայ։ Ընկերական հիմնական սկզբունքները, ծէսերու դիրքին մէջ յայտնուած, Շօռ Բունկի ժամանակէն սկսելով, մինչ խորին ազատութիւն մը գործած են քրիստոնէական ոգիին վրայ։ Հիմնական սկզբունքները անոնք են որոնք, հայրապետական և եղբայրական սկզբունքներու պէս, մտած են Զինացիներու օրէնքներուն և սովորութիւններուն մէջ։ Այդ սկզբունքներուն մէկ ուրիշ աղբիւրը կը կազմեն իմաստասէրներ առածները և պատգէրները նախկին կայսրերուն, որոնք իբրեւ դասական հեղինակներ նկատուած են։ Առանց մէկ քանին քառասուն դարերու հնութիւններ են, որոնք դեռ ամենայն խղճահարութեամբ կը պահուին Զինական հին օրէնսդրութեան մէջ կը գտնուի սա խօսքը։—«Ամէն ոտէկ է եթէ յանցաւորներ անպատիժ թողուլ քան թէ անմեղ մը պատժել։» Շունի քրոնիկներուն մէջ ալ սա արտադրութիւնները կան։— «Ներեցէք այն յանցանքները որոնք կամովին գործուած չեն, նոյնիսկ եթէ մեծ ըլլան։ իսկ պատժեցէք կամովին գործուած ոճիրները, եթէ նոյնիսկ պզտիկ ըլլան։ Կասկածելի ոճիրներու առթիւ մի՛ պընդէք։ արձանիք մը եթէ կասկածի տակ ըլլայ, ամէնէն նպաստաւոր դնահատումը նախամտիր համարեցէք։ անմեղ մը մահուան դատապարտելէ աւելի ազէկ է սխալիլ օրէնքին կիրառումին մէջ։» Զինու մէջ կատարելագոյն կը գործադրուին այդ արտադրութիւնները։ Մարդասպանութեան և ուրիշ ծանր ոճիրներու դատաստանին առթիւ Զինական դատաւորները մասնաւոր ուշադրութեամբ և խոհեմութեամբ կը գործեն։ Եթէ ըլլայ կէս մը դոր կարելի է մատնանշելի ի նպաստ մեղմի, անմիջապէս այդ պարագային դայն կը նպաստաւորին։ Անմեղ մարդ մը եթէ մահուան դատապարտուի, արդիւնքը շատ ծանր կ'ըլլայ։ Անմեղ անձ մը եթէ մարդասպանութեան համար սխալմամբ մահուան դատապարտուի, այդ դատին մէջ դէ բանեցող բոլոր պաշտօնատարները՝ նահանգին կուսակալէն մինչև դատական յատին պաշտօնեան, պէտք է ասիճանը։—«Պէտք է որ ամենայն ոգեւորութեամբ ամէն ինչ գործադրուի մարդասպանները գտնելու համար։ Ամենայն ոգեւորութեամբ ամէն ինչ գործադրուի մարդասպանները գտնելու համար։ Ամենայն ոգեւորութեամբ ամէն ինչ գործադրուի մարդասպանները գտնելու համար։» Ամենայն ոգեւորութեամբ ամէն ինչ գործադրուի մարդասպանները գտնելու համար։

ԻՏԱԼԻՈՅ Ումպերթօ թագաւորին մահուան տարեդարձին առթիւ, յառաջիկայ երկուշաբթի, հոգեհանդէսներ պիտի կատարուի Բերայի Սէնթ-Անթոնեան եկեղեցիին մէջ, կ. Պոլսոյ իտալական բարեգործական Ընկերութեանց կարգադրութեամբ:

ՊՈԼԻՍԱՐԱԿԱՆ գործակատար Պ. Իվան կէչով արձակուրդով պիտի մեկնի մայրաքաղաքէն: Անոր բացակայութեանը միջոցին փոխանորդաբար գործակատարի պաշտօն պիտի վարէ Պուլկարիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան պաշտօնատարներէն Պ. Քիսիմով:

—Պ. Կէչով ուրբաթ օրը Հէյպէլի կըզին երթալով, այցելութիւն առաւ Ցուանց Ս. Պատրիարքին և տեսակցեցաւ Ս. Անասթասէյի վանքին խնդրոյն վրայ:

—Տ. Եռաքիմ Դ-ի հրամանով, Վարնայի մետրապոլիտ Տ. Բոլիքարբոս, երէկ տեսակցութիւն մը ունեցաւ Պ. Կէչովի հետ:

—Փիլիպէէն կը գրեն թէ Պուլկարիոյ Մարի Լուիզ իշխանուհիին գերեզմանը օրհնուեր է կաթոլիկ եկեղեցիին մէջ: Գերեզմանը շինած է Վիշենացի արձանագործ Թոմազո Ճէնթիլի: Հռոմէական ոճով շինուած է Շուէյտի մարմարիոնէ. վրան կայ իշխանուհիին արձանը բնական մեծութեամբ ու Բարբարէի մարմարիոնէ. պատկած է խաչ մը կուրծքին վրայ և ձեռքերը ալօթելու ձեւով: Թէրեզիանա իշխանը ներկայ գտնուեցաւ այդ հանդէսին:

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ. — Պալը Ս. Գրիգորի պատուանշանին երրորդ աստիճանը առաւ Մարաշի Հայ-Հռոմէական երեւելիներէն Խալիլեան Ցակոբ ու եղբօրը Աբգին էֆ-ներու. նաեւ Ս. Սիլվէսթրի հինգերորդ աստիճանը՝ կ. Պոլսոյ Հայ-Հռոմէականներու երեւելիներէն Աղաբեան Ցովհաննէս, Տիւզեան Զօրեհ և Աղտաբիեան Կոմիտաս էֆ-ներու: Կայս. Իրատէ մը արաւնեց այդ պատուանշաններուն գործածութիւնը և ընդունելութիւնը:

ՅԻՍՏՏԷ գտնուող եօթը հարիւրի չափ աղքատ ուխտաւորներ, որոնց համար կայս. Իրատէ մը հրամայած էր ձրիաբար իրենց տեղերը ղրկել, Ասիր չոգենաւով ճամբայ ելեր են:

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԵՒ ՍԵՐԲԻՈՅ միջև կնքուած հիւպատոսական պայմանագրութեան մէջ սերբական դատարաններու վճռագիրներուն գործադրութեանը նկատմամբ տրամադրութիւն մը չըլլալով, դատական նախարարութեան Խորհուրդը ընդունեց այն առաջարկութիւնը թէ օսմ. կառավարութեան պաշտօնեաները պէտք չէ գործադրեն Սերբիոյ դատարաններուն վճռագիրները: Ըստ այնմ հարկ եղածը գրուեցաւ Մանասդիրի վերջինիշ ատեանին ընդհանուր դատախազութեան:

—Թուրքիոյ և Սերբիոյ միջև կնքուելիք առեւտրական դաշնադրութեան խնդրոյն ենթակայ ատենը, երէկ, գումարուեցաւ Խարիշէի մէջ: Երկու կողմի պատուիրակները ստորագրեցին դաշնադրութեան ծրագիրը ու մաքսային սակացոյցը՝ որոնք երկու օրինակ պատրաստուած էին: Թէ՛ օսմ. և թէ սերբ պատուիրակները գիրք չնորհուրեցին, դաշնադրութիւնը շուտով կնքուած ըլլալուն համար: Օսմ. պատուիրակները Մեծ – Եպարքոսին մատուցին ստորագրուած գրութեանց մէկ օրինակը. իսկ սերբ պատուիրակներն ալ իրենց դեսպանին յանձնեցին միւս օրինակը:

ՄԱՔՍԱՆԵՆԳՈՒԹԻՒՆ.—Ուէֆի վարչութիւնը նկատելով որ Ցունաստանի մէջ կազմուած մաքսանենգներու Ընկերութիւն մը ծխախոտ ու թէմզէքի կը մտնէ օսմ. երկիրները, Բ. Դրան դիմեց: Բ. Դուռն ալ հրամայեց Աթէնքի օսմ. դեսպանին, որպէս զի հեռագրուելիքները կառավարութիւնը տրիւէ այդ մաքսանենգութիւնը: Հրաման ալ ուղարկեցաւ նաեւ Սյրնայի և Գոնեայի կուսակալութեանց խիստ հսկողութիւն կատարել, վասն զի ամէնէն աւելի այդ ծովեզերքներուն վրայ կը կատարուի մաքսանենգութիւնը: Այդ Ընկերութեան պատկանող երեք շոգենաւեր գրաւուեր են՝ իրենց պարունակութեամբը:

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ թերթերը գովեստով կը ծանուցանեն թէ պետական Խորհուրդին նախագահ Սայիտ փաշայի որդին Ֆուատ պէյ որ զինուորական ուսումը կատարելագործելու համար Գերմանիա կը գտնուի, ձիարշաւի մը մէջ շահեր է 130 քիլոմէթր տեղ մը առաջին անգամ հասնելով:

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ու թղթատարական վերատեսչութեան հաշուակալ Պէյրի պէյ, կ'ըսէ Իգտամ, կայս. Իրատէով պաշտօնէ դադրած է:

ԿԻՒՄԻՒՂՃԻՆԷի գաւառին նախնական դատարանին անդամ Բաֆիզ էֆ. վեց ամսուան բանտարկութեան դատապարտուեր է՝ վասնզի իր պաշտօնը չարաչար գործածած և պատճառ եղած է ամբաստանեալի մը՝ օրէնքին արամադրած չափով չգատաժուելուն:

ԼԷՄՆՈՍի նախնական դատարանին պատժական ճիւղին նախագահ Սարգիսեան Թորոս էֆ.-ի, կ'ըսէ Իգտամ, որ իր պաշտօնին անհամապատասխան ընթացքի մը մէջ գտնուած ըլլալու ամբաստանութեամբ դատաստանի ենթարկուած էր, անպարտ արձակուեր է:

ՄԱՀՃՈՒՈՅԱԿ.—Կ. Պոլսոյ և արուարձաններուն մէջ յուլիս 2էն 9, պատահած մահերու թիւն է 271, որոնց 5ը՝ կեղծմահ, 7ը՝ կարմրախտ, 12ը՝ հարսանիքէ, 4ը՝ թիֆոյէ, 13ը՝ շնչոցական գործարաններու հիւանդութիւններէ և միւսները զանազան տխտերէ:

ԶԱԿԱԶԻԿի մէջ ուրբաթ ու շաբաթ օրերը ժանտախտէ դէպք ու մահ չէ պատահեր:

ԱՆԳԼԻՈՅ դեսպանը, երէկ, Բ. Դուռը գնաց, սակայն արտաքին գործոց նախարարը բացակայ ըլլալով, այցառմանը թողուց:

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՑԻՆ ընդհանուր անդամէն Սըր Հաֆիլթը Լանկ, երէկ, Եւրոպա ուղեւորեցաւ Աբեւելեան Ճեպընթացով:

ՑՈՒՆԱՑ Ս. Պատրիարքը, կիրակի օրը, նախագահեց Հէյպէլիի ատուռածաբանական վարժարանին մեղանակաբաշխութեան հանդէսին: Ներկայ էին նաև հելլենական դեսպանը, սերբական դեսպանատունէն ներկայացուցիչ մը և ուրիշներ:

—Տ. Եռաքիմ Սրբազան, երէկ, Ֆէնէր վերադարձաւ:

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ հրապարակներուն վրայ բամպակի գիներուն համար մտերս բարձրացում մը կը գուշակուի:

—Խանէի գինը նորէն Ֆր. մը իջեր է, վասն զի այս տարուան բերքը անցեալ տարուինէն շատ աւելի է:

ԽՌՈՎԱՐԱՐՆԵՐԸ.— Սապահ կ'իմանայ թէ Տէֆթէրխանէի վերատեսչութեան հրահանգ տրուած է, գրաւի են. Թարկել ստացուածքները այն անձերուն որոնք Եւրոպա փախչող ու եպերելի հրատարակութիւններ ընդունողներն ըլլալով, անստատած են իրենց եղած զեկոյցին և տակաւին կը շարունակեն իրենց շարամիտ ընթացքը: Տէֆթէրխանէի վերատեսչութիւնը, ըստ այսմ, գրեց բոլոր թաղապետական շրջանակներու և դատաւորներու Տէֆթէրխանէի պաշտօնեաներուն:

ԾՈՎԱՑԻՆ նախաբար Հասան փաշա հիւանդ ըլլալով երէկ իր պաշտօնատեղին չէրցաւ երթալ:

ԿԱՑՍ. ՆԵՐՈՒՄ. — Հռոմէական հատարակութենէն Սուլեան Ցակոբեան որ հինգ տարուան տաժանակիր ալխատութեան դատապարտուած ըլլալով Ամասիայի բանտը կը գտնուէր, կայս. ներման արժանացաւ, վասնզի ինքզինքը ուղղած է և միանգամայն խիստ հիւանդոտալ է:

ԳՈՒՆԵԱՑԻ բանտին քննիչ Շիւքրի պէյ, կ'ըսէ Սապահ, քննութեան պիտի ենթարկուի, վասն զի իմաց տրուած է որ քանի մը բանտարկեալներէ կաշառք առնելով, արձակած է զանոնք:

ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ.— Աբգի գիշերը Պոլսոյ Հասը Իսկէլէսիի կողմը Զըքմազ Թուլումպա փողոցին մէջ ձէթի վաճառական Սաքէզիի Եակիի խանութը գողեր մտան: Վաճառատան վերի յարկը գտնուած դրամարկղին վերի մասը կոտրեցին և երկաթուղի արժէթուղթ մը միայն գտան, վասն զի դրամները և այլն վերի մասերուն մէջ էին. նաեւ ուրիշ գզրոցէ մը հինգ հարիւր ղրուշ առին և հեռացան ալ գողցան: Վաճառատան մէջ գտնուեցան գողի գործիքներ, կէս վառած խոշոր մոմ մը և յունարէն նամակ մը: Գողերը նաեւ խմած էին Եակիի սեղանը գտնուած գինին: Ոստիկանութիւնը խուզարկութիւն կը կատարէ տեղիակները երեւան հանելու համար:

ԷՏԻՐՆԷԷՆ կը գրեն թէ գողերու ընկերութիւն մը ձերբակալուեր է, որուն անդամները գիւղերէն անասուններ կը գողնային և ուրիշ գիւղեր տանելով կը ծախէին: Ատոնք մուխթարի մը կնիքը կեղծած ըլլալով զանազան գրութիւններ ալ կը պատրաստեն եղեր:

ՖԷՐԻԳԻՒՂԻ մէջ, երէկ առաւ, հրդեհ ծագեցաւ տունէ մը, ուր վարձքով կը բնակէր Սէրքէֆեի երկաթուղիի կայարանին դրագիրներէն Ճիվանի. տան սրահը խոհանոցը ու կարասիները այրեցան: Ճիվանի, առի օրը, կնոջը հետ նեխի Զաբէթի կողմը ուան մը հիւր գացեր և գիշերը վերադառնալը հուանական ըլլալով լամպերը վառեր ու սրահին մէջ սեղանի մը վրայ ձգեր է: հրդեհը այդպէս առաջ եկեր է: Իգտամ կ'ըսէ թէ Ճիվանի, չարաբաղդ մը առաջ, իր տան կարասիները 150 ոսկիի ապահովագրեր է:

ԱՐՆԱՎՈՒՏՖԷՇՕՅԻ առջեւ, երէկ առաւ, մակոյկ մը նաւամթերք շոգենաւի մը կապուած կ'երթար, երբ եւեւէն եկող ուրիշ շոգենաւ մը զարնուեցաւ ու ընկղմեց այդ մակոյկը, բայց մէջը գտնուող Լէֆթէր անուն մարդ մը ազատուեցաւ:

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ.— Երէկ Օտասյէն Կ. Պոլիս եկող ռուսական Ազոֆ շոգենաւին ուղեւորներէն Աւագ անուն Հայ մը՝ ճամբան ինքզինքը ծովը նետելով վերջ տուեր է կեանքին:

SIROP & VIN DUSART

Բոնի մը տարիէ ի վեր անարիւնութեամբ կը տառապէի և չէի կրնար կերածս մարսել: Իրէ ժամանակուան մէջ սիրոս ցիւզարի գործածութեամբ սխրաժակս բարուեցաւ և ուժս տեղը եկաւ: Այս օշարակը նաև խմցուցի իմ զաւակներէս մէկուն, որ ոսկրաթերութիւն ունէր. քիչ առենէն այդ հիւանդութեան հետքը ջնջուեցաւ և տղան քաջառողջ է:

Տիկին Լէրիան

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

Ա.ՋԴ. — Բուսեալի երկաթուղիներու պարտաթուղթերուն 189դ. վիճակահանութիւնը 1901 յուլիս 19/1 օգոստոսին հրապարակաւ պիտի կատարուի Հանրային Պարտքի Վարչութեան կեդրոնատեղիին մէջ, մասնակցութեամբ Օսմ. Կայս. Պանքային:

Կ. Պոլիս, 10/23 յուլիս 1901 1—4

Ազգային Լուրեր

Գասթէմունիէն կը գրեն մեզ.—«Ինչպէս որ լաւ գուշակուած էր ասկէ առաջ, կը տեսնենք թէ ցորչափ Նորընծայի գոյութիւնը այստեղ մեր գլխուն վրայ չաքունակուի, մեծ աղայի մը թեւադրութեանը ներքեւ, և կամ անոր շընորհքին արժանի ըլլալու համար, պաշտպանութիւններ երեւան պիտի գան փիլոնին բոլորտիքը և սուտեր պիտի չենուին անոր ներքեւը՝ այդ խեղճ գեղջուկովը չատեր զբաղեցնելու: Կը գտուի Պատրիարքարանի լուրերուն մէջ թէ Տատայէն ու Թաշ-Բէօբրիւէն հանրագրութիւններ ղրկուած են Պատրիարքարան ու Տէր Գարեգին կոչուած Աւետիսը իրենց քահանայութեան կ'ուզեն: Սուտ են այդ թուղթերը. Տատայի մէջ ունինք 10—15 ընտանիք, ամէնքն ալ մաղաքարի, որոնք հիմա իրենց ունեցածովը, կովերովը, ձիերովը ու վրաններովը քաշուած են լեռներու մէջ ու ամառնային սովորական կեանքը կ'անցընեն անհոգ, բաց երկնքի տակ: Ատոնք, իրենց բոլոր կեանքին մէջ, ո՛չ երբեք խորհած են քահանայի մասին և ո՛չ ալ խորհելիք ունին, վասն զի գիտեն որ իրենց մուրացկանի տարակը հաշիւ իրենց փորը կը կշտացնէ: Գալով Թաշ-Բէօբրիւի, ան իր այցելու քահանան ունի արդէն. Նորի մը պէտքը չկայ բնաւ, ու, Թաշ. Խորհուրդը, ի տարու կը մերժէ հանրագրիներու գոյութիւնը:»

—Սամսունէն կը գրեն մեզ 2 յուլիս թուականով.— «Քանի մը ամիսներ առաջ տեղւոյս ակոյշնակալ և լուրջ անձերու և Ճանիկի առաջնորդական փոխանորդ Գէորգ վարդապետի ընթացքին համար եղած դիտողութիւնները՝ ազգային թերթերու մէջ կարդացինք: Վերջապէս Գաւառական ժողովոյ մէջ երեւան եկան ճշմարտութիւններ զորս ցաւ ի սիրտ այժմ արձանագրելու ստիպուած ենք: Պոլսական թերթի մը մէջ կարդացինք տեղւոյս առաջնորդութեան ընտրութեան մասին գրուած խմբագրականը, որով կը մատնանշուէր Գաւառական ժողովոյ սխալը, իբրեւ թէ ան Գէորգ վարդապետի քահանայութիւն կը ծառայէ, կ'ընտրէ առաջնորդ մը՝ որուն չգոլուն վայ վատահ է արդէն: Այս ժողովը դուցէ գիտէր թէ Մանկուսի Եպիսկոպոս չի կրնար գալ. թերեւս գիտնալով ընորեց՝ հակադնելու համար թէ Սամսոն կարող առաջնորդներու պէտք ունի և ոչ թէ Գէորգ վարդապետի պէս մէկու մը որուն անկարող ընթացքին շատ աւելի թեմականները: Պատրիարքարանի հրահանգով առաջնորդական ընտրութիւնը Գէորգ վարդապետի նախագահութեամբ կատարուեցաւ. 17 քուէներէն մէկը սպիտակ ելաւ, մնացեալ 16 հատէն 9 հատը Վ. Մանկուսի Եպիսկոպոս չատեցաւ: Գէորգ վարդապետ յայտարարեց թէ այս ընտրութիւնը օրինական չէր, քանի որ Գաւառական ժողովոյ անդամոց թիւը 21 է; հետեւաբար ընտրելին 11 չատելու է: Անդամներէն երկուքը արդէն հրաժարած են, երրորդը տարիէ մը ի վեր Պոլիս կը գտնուի, իսկ չորրորդը հիւանդ է բաւական ժամանակէ ի վեր. թէեւ հրաւիրուած, բայց անկարող վիճակի մէջ, չէ կրցած ներկայ գտնուիլ: Ուրեմն այդ չորս անդամներուն բացակայութեան միջոցին կրնա՞ր օրինական չհամարուիլ ընտրութիւնը և Պոլսոյ Խառն ժողովը առանց դիտողութեան օրինական ըլլալը հաստատեց: Ոչ, մենք կարող առաջնորդ մը կը փնտռենք, բայց այսքան ալ բազմամուս մէկը մեր Սամսոնին չատ կուգայ:

«Նախկին Քաղ. ժողովը Գէորգ վարդապետի հրաժարումէն վերջ դադրեցուցած էր անոր ամսականը. Գաւառական ժողովը նոյնը հաստատած էր: Ցաւալի է յայտնել թէ այդ օրէն իսկ Գէորգ վարդապետ դադրած էր եկեղեցի յաճախելէ: Մենք կը կարծենք թէ եկեղեցի և դպրոց իրեն ամսականէն աւելի պաշտօնին հետ կապ ունին, պարտական էր շարունակել դպրոցի մէջ ստանձնած կրօնագիտութեան դասերը: Մենք Սամսոնի վարդապետ մը չենք սպասեր այս վարմունքը,—իրեն համար դրամի կարեւորութիւնը կ'ըմբռնենք, բայց կը պահանջենք որ, ինք նեղութեան աւելի եկեղեցին և Դպրոցին հետ կապուած մնայ: Բայց յունիս 24ի կիրակի օրը, յանկարծ զինքը տեսանք եկեղեցին, և սխալած պիտի համարէինք ինքզինքնիս, եթէ չյայտարարէր թէ կը կենայ Տեղապահութեան պաշտօնը առած է Պատրիարքարանի հրամանով և թէ ասկէ վերջ եկեղեցի պիտի յաճախէ...» — կը կրկնենք դարձեալ թէ Դրամն է իր Աստուածը. Գէորգ վարդապետ այս միջոցին կ'այցելէր Ս. Նեսթէսեան վարժարանը՝ աղջկանց քննութեանց ներկայ գտնուելու: Ընորընները Քաղ. ժողովոյ երկու անդամները հրաժարած էին, դանոնք համոզելու համար ձեռնարկներ եղան որպէս զի հրաժարականին ետ առնեն տան, ու յաջողեցան. մինչդեռ Գէորգ վարդապետ առանց ժողովին գիտութեան հրաժարականները Պատրիարքարան ղրկեր էր: Շտապելու ի՞նչ պատճառ կար, անշուշտ Գէորգ վարդապետի անձնական շահերը այդպէս կը թելադրէին...: Զենք ուզեր ընդհանուրին պարզել իր մտածումները: Մեր արմատականը՝ բնութեան Դեղեցկութեան սիրահարը, սաստ Հայոց թաղի վրայ, բարձրագիր հովհաննեց Զայնանկն կ'երթայ անտեղէն դիտելու համար ծովը և դաշտերու մէջ պտոյտ ընողները. Բնականո՞ն չէք գտներ երբ մեր երիտասարդ վարդապետը իր եպիտասարդ սրտին զեղուն գորովը կը թափէ բնութեան գոգը, գեղեցկին վայելումին մէջ:»

—Ս. Էջմիածնէն կը գրեն թէ Ս. Հայրապետը վերջերս Խոտվրեայ այցելութեան ուրթիւ, պիտի երթար նաև Գեղարդ և երկու շաբաթ հոն պիտի մնար; վանահօր և տեղական ժողովուրդի միջեւ ծագած վէճը անմամբ քննելու և տնտեսական վիճակը բարւոքելու:

—Պարսկահայոց նորընտիր առաջնորդ Տ. Եղիշէ վարդապետ Մուրատեան յուլիս 17ին Էջմիածին ուղեւորեր է: Նոյն օրը Եղիշէ վարդապետ պատարագ մատուցանելով՝ հրաժեշտի ողջոյնը տուեր է խուռն բազմութեան:

—Ցակոբ քահանայ Տէվէլեան որ 35 տարիներէ ի վեր Թալասի մէջ կը քահանայագործէր, յունիս 28ին իր մահկանացուն կնքեր է 78 տարեկան հասակին մէջ: Հանգուցեալը բարի կեսարացի, լաւ հայկաբան ու բանմասաց, անբասիր կեցուվարք էր իր պաշտօնը: Օձու

ROYAL VICTORIA

HAIR RESTORER

ՄԱԶԵՐՈՒ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ

ԱՆՎԱՐԻՊՈՂԻԼԻ ԴԵՂ,

ՄԱԶԵՐԸ, ՄՕՐՈՒՐԸ ԵՒ ՊԵՒԿ ՈՒԺՈՎՑՆԵԼՈՒ ԵՒ ԱՆՈՒՇ ՏԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԻՐԵՆՑ ԲԱՆԱՆ ԳՈՐԾԸ

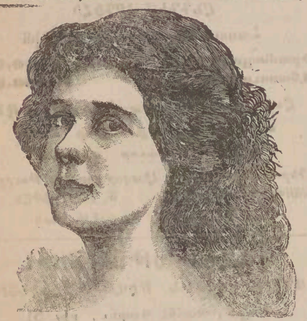

Այս դեղը նրբամաշկերը կանխատեսնելով անգամ մը գործածելէ զայն, անմբռնելի դեղ մը է՝ մազերը և փայլուն կը պահէ մազերը։ Չի մը կը բաւէ անոր ազդեցիկ յատկութիւնները երեւան բերելու համար։ Անոր գործածութիւնը ախորժելի է և կերպափոխութիւնը կ'արդիւնէ։ Ասիճանական այլ ատոյգ արդիւնքներ կ'ունենայ։ Բնական փայլ մը կուտայ մազերուն։ Այս դեղը ներկ մը չէ բնաւ։ Փափաքած արդիւնքը ընդհանրապէս 10—15 օրէն ձեռք կը բերուի։ Անոնք որ ծեր, հիւանդոտ թիթեղէն կ'ապաքինին, մազաթափութիւններ ունին, այն կիները՝ որոնց երեսնց զաւակին կաթ կուտան և այն անձերը՝ որոնք մեծ յոգնութեանց ենթարկուած են միշտ, մազերնին կորսնցնելու ենթարկուած են միշտ։ մանաւանդ այս պարագաներուն մէջն է որ Royal Victoria hair restorer. ՄԱԶԵՐՈՒ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉԸ մեծ ծառայութիւններ մատուցանելու կոչուած է, կը բաւէ անգամ մը փորձել, զայն գործածելու համար միշտ։ Գործածման եղանակն է չէջը երերցընել և փոքր ըզուսդով մը օրը անգամ մը չփել մազերուն արմատները։ Փափագուած արդիւնքը ձեռք բերելէ յետոյ՝ կը բաւէ երբեմն անգամ գործածել շաբաթը։ Այս դեղը կը ծախուի առանձնակարգ դեղարաններու մէջ միայն։ Օմմ. կայսրութեան և Եգիպտոսի մէջ միակ գործակալն է Էմիլիոս Քարուանա, որուն վաճառատունը կը գտնուի Կալաթա Վոյվոտա պակասոյն քով, Կալաթա—Շիշլի թրամուէյի գծին մօտ, թիւ. 95—96։ Սոյն վաճառատան մէջ կը ծախուին նաեւ անգլիական և ամերիկեան զարարատ դեղեր։

HUILE DE HOGG

ՄՕՐԻՒ ՁԿԱՆ ԻՒՂ

Ցոյանէ է թէ մորուի ձկան իւղի գործածութիւնը, մանաւանդ ձրմեռը ո՛րքան օգտակար ու յանձնարարուած է փոփկակազմ անձերու (էրիկ մարդ, կին ու տղայ) անարիւնութենէն և կուրծքի հիւանդութիւններէ տառապողներու։ Բայց անոր փրկարար ազդեցիքները ձեռք բերելու համար, պէտք է որ այդ իւղը դուտ ու առաջին կարգի ըլլայ։ Հետեւաբար պէտք է զգուշանալ կեղծիքէն ու սորին տեսակներէն, որոնք հրապարակին վրայ կը ծախսուին։ և որոնց գործածութիւնը ուրիշ վնասակար է քան օգտակար։

Գ. Հոգ թէրանէօվի մէջ ձկնարաններ ունի։ ուր մորուի ձկան իւղը մեծ խնամքով կը հանուի։ Այս իւղը, անաղարտ անարատութեամբ, եւանկիւնաձեւ շիշերու մէջ դրուած է, որ ամէնուն ծանօթ է արդէն և Բարիզի Իւնիոն տէ Ֆասրիքան ընկերութեան կողմէ երաշխաւորութեան դրոշմով մը կնքուած է։ Բոլոր նշանաւոր բժիշկները կէս դարէ ի վեր հիւանդներուն այս ձկան իւղը կը յանձնարարեն։ կեղծիքէն և նմանութիւններէն զգուշանալ։ Հոգի մորուի ձկան իւղը կը ծախսուի դեղագործներու և դեղավաճառներու քով։ Մէկ տէքն է Թ. Բ. Հոգ, 2 թիւ, Քասթիկիոն Բարիզ։

ՊԷՐԼԻՆԻ ՎԻՔԹՈՐԻԱ

ԱՆԱՌԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Գրամական հրամանագրով արտօնուած 1853 տարւ. 26ին կառավարութեան հսկողութեան տակ

Պէրլինի Վիքթորիան ամէն տեսակ ապահովագրութիւն կ'ընդունի, ինչպէս կեանք, օժիտ, աղջիկ, ցկեանս թոշակ, եւն.

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԵՋ

Յունական ապահովագրութիւն կնոջ մը։

Կարելի է ապահովագրել իր կեանքը, կամ տղոց ու որբերու համար օժիտ մը, լաքթական փոքր վճարումներով։—(մանրոյն պայմանները կանոնաւոր ապահովագրութեան համար)։

Ապահովագրութիւն տոգեհանի, երկաթուղիի, թիւնելի եւն. արկածներու դէմ, տարեկան կեանքին համար, շաբաթական փոքր վճարումով մը, սկսեալ Մէկ ՇԻԼԼԻՆԷ, և վճարելի միմիայն մէկ տարուան համար (52 շաբաթ, այսինքն 52 ֆրանք), այսպէսով ամբողջ կեանքին համար ապահովագրուած կ'ըլլայ 10,000 ֆ. մահուան պարագային, 15,000 ֆր. արկածէն առաջ եկած անկարողութեան պարագային, և օրական հինգ ֆրանք՝ ժամանակաւոր անկարողութեան պարագային։

Ընկերութեան Դրամատունը.—ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՅԻ Ընդ. Գործակալ,—ԷՄԻ. ՎՕԳ.

Ղալաթիա, Օսմ. Պանքային դէմը, Ինայէթ Խան, թիւ 7, 8, 9։

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ՞Ր Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԺԸ

396 ՄԵՆ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Եանճի գարեջրատան վրայի յարկը, ճիշդ Զրպարեանց դէմը)

Կատարելագործեալ դարմանիքներու միջոցաւ ամենատատիկ ցաւած ակռաները մէկ անգամէն կը լեցնեն. ցաւով դիմելու եւ բուժուած վերադառնալու պայմանաւ։

Նորահնար եղանակաւ, նուրբ, հաղկաւոր և դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը տարադրուին, յար և նման բնականի, դիմի ձեւաւորութիւն ցաւ տարին, ծամելու եւ ազատ արտասանութիւն հրաշալագործ։

Բերանի ճիւանդութիւնք կատարելապէս կը բժշկուին մանաւանդ նոր բիմիական դեղերով և ամենակատարելագոյն պարագաներու միջոցաւ։ ազատելով ցաւի ատամնահանութիւնէ։

Ց. Դ. Ատամները կնոջի որերն ալ (վճարելու կէս գր) ինչպէս նաեւ տղէն որ (վճարելու կէս գիներ) հիւանդ կ'ընդունին։

Տանոր.—Գալատ կոյրոց մեծատիպ 3ՈՒՆԻՆԻ 11 137

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ

ՀՈՒՆԴԱՐԱԿԱՆ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հիմնեալ 1857ին Արքայական հրովարտակով, կեդրոնատեղի Ընկ. Բէօբա

ԿԵԱՆՔԻ ԾԻՒՂ

Վճարեալ գումարներ	Երաշխաւորական գումարներ	Ապահովագրեալ գումարներ
332 միլիոն ֆրանկ	114 միլիոն ֆրանկ	461, 3[illegible],390 ֆրանկ

Սոյն Ընկերութիւնը կեանքի վրայ կ'ապահովագրէ ամէնէն նպաստաւոր պայմաններով և անմրցելի դիներով։ Ապահովագրութիւն մահուան պարագային, շահաբաժին մասնակցութեամբ և երաշխաւորուած տոկոսի սակերով։ Ապահովագրութիւն օժիտներու և կենսատու թոշակներու համար։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել Ընկերութեան գրասենեակը Բերա, Թիւնէլի հրապարակը։ Ընկերութեան մասին դիմել Օսմ. Պանքայի 747 5—52 ՅՈՐԴԱՆ Արեւելքի համար Լ. ՊՕՆՏԻ

ERNEST GLAVANY

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԷՌՆԷՍԹ ԿԼԱՎԱՆԻ

ԴԱՂԱԹԻԱ, ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՊԱՆՔԱՅԻ ԿԱՐԴԻ, ՅԱԿՈԲԵԱՆ ԽԱՆ

Սոյն դրամատունը կը վճառէ ամէն տեսակ արժեթուղթեր՝ իրենց գիներն համեմատութեամբ ամեական 20 դրչ.էն մինչեւ 100 դրչ. սորեալ գումարի մը վճարմամբ։ Դրամատունը առաջ քաշուած վիճակախաղերուն թիւերը նայելու և շահուած պարգեւները գանձելու համար՝ ամէն կերպ դիւրութիւն ցոյց կուտայ։

Գնողները երբ առաջին վճարումը ընեն, իրենց մուրհակ մը կը տրուի մեր կողմէ ստորագրուած և դրոշմուած։ Ասկէ զատ արժեթուղթին թիւը ցոյց տուող ուրիշ ծանուցագիր մըն ալ կը տրուի, և գնողը նոյն ատեանէն իսկ ամէն վիճակահանութեանց մասնակցելու իրաւունք ունենալով, շահածը ամբողջապէս կ'առնէ։

Աւելորդ է յայտնել թէ ամէնէն աղքատն անգամ այս դիւրութեամբ կրնայ արժեթուղթի տէր ըլլալ, և յայտնի է որ ամեական 20 դրչ.ի վճարումը մեծ զոհողութիւն մը չըլլալով և ամէն մարդու դիւրամատչելի ըլլալով, ամէն հաւանականութիւն ունի օր մը շահելու, և եթէ երբեք չշահի ալ, իր վճարումներուն չորհիւ, յառաջիկայի արժեթուղթի տէր պիտի ըլլայ, որ իրեն համար շահաւաղիւր մըն է։

Երբ ամէն ատիւ կը ջանաք ձեր առողջութիւնը պահպանել, ուշադրութիւն դրէք որ ձեր գործածած սիգարէթ թուղթերն եւս առողջապահիկ ըլլան։ ՏԻՒՔ և ՊՕՆ և ՃԵՐՄԱԿ ԿՈՂՋՈՎ ՊՕՆ սիգարէթ ընտիր թուղթերը ջերմապէս կը յանձնարարուին, որովհետեւ առողջապահական օրէնքց համեմատ պատրաստուած են։ 11—52

ՊԱՆԱՅԻՐ ԱՌԻԼԱՐԸ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՀԱՅԵՐԷՆ

Ընդարձակ Հայերէն և Թրքերէն Օրացոյց

Անուանք	Թուականներ	Անուանք	Թուականներ	Անուանք	Թուականներ	Անուանք	Թուականներ
Ալպանոս	1069	Գամա	1427	Գոզ	1011	Թալմ	724
Ալէքթա	3607	Գոնիոս	3906	Գոտոնս	1895	Թագէնկս	2373
Մնանէլ	1541	Գոյաս	895	Հերս	775	Մարգէլլս	1709
Հոռոմս	3377	Գեամ	4311	Հեսայիա	1591	Միքրասս	3527
Գոտանս	1823	Գօմէրս	937	Հիսուս	2730	Միս	1057
Գոլոգոնիս	1234	Գէլոս	3333	Հոգայիա	2600	Մանասէ	1715
Գրամէ	1078	Գոյաս	1713	Հուսիպէ	595	Մաւրիկիոս	3413
Գրիմէս	341	Գիմնազ	504	Հարս	3354	Նէրս	1053
Դանիէլ	4431	Գոյաս	3484	Խաղոն	5540	Օգոս	1390
Դէլոս	1671	Գիլոցաստ	1530	Գիլոս	1539	Գանգրաս	4038
Դանիլոս	1327	Գոյաս	1341	Գիլոս	1052	Գարանոս	1595
Դամէս	1241	Գէրս	936	Գոլոնիա	2307	Գանիլոս	1337
Դոգս	1094	Գինկանա	1323	Գոլոս	1700	Բոլս	510
Զիրոգս	3732	Գիսանիս	849	Լեռ	1058	Բիրանս	2329
Թիսէնս	1834	Գրանիլոգոս	4533	Լէգանոս	2273	Ընանոս	1623
Ինս	3697	Գանիլոս	2060	Լիմորիս	1643	Բոլս	1643
Թոլոցաս	4235	Գիրանս	1343	Լոցէնոս	3191	Բոմէս	1789

Իսկ չոգենաւը, նաւապետ Սէյդ, ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս հասած պարապած և Օտեսա ուղղուած է։

Թոքիս չոգենաւը, նաւապետ Ճօնս, ընդհանուր վաճառքով Հալէն մեկնած է ամսոյս 8ին և 22ին հոս կը սպասուի։

Դիմել տարբերակաց Ն. ՀԻՆԴ ԵՒՆԴ ԸՆԿ.

Գալատա, Գոնգոլ Մեսնէ խան։ Գալատա 499

ԴԺՈՒԱՐԱՄԱՐՍՈՒԹԻՒՆ

ԵՒ

ՍՐՏԱԽՈՒՌՈՒՄԻ

Ստամոքսի հիւանդութիւնը, շատ անգամ դժուարամարսութիւնը, սրտի խառնու�ուք, լուծմունք ալնդութիւն և փրխում առաջ կը բերէ, ինչ որ հիմնապէս բուժելու համար պէտք է ամէն ճաշէ վերջ ՐԷԿԼԻՍ ՍԱՆԿԻՆԷՐ անուն սղոտ դեղն մէյմէկ քիչ առնել։ ՐԷկլիս Սանկինէրը օրիշ ալքալային դեղերու նման չի խանգարեր ստամոքսը, ընդհակառակն աստիճանաբար կ'առողջացնէ զայն և արտադրութիւնները կը կանոնաւորէ։ Հաբերուի, հաղի, պռօշկիի և կոկորդի բորբոքումի համար ևս սպրդ դեղ մըն է և կը ծախսուի մեծ դեղարաններու մէջ։

699 25—26

ԱԶԴՈՒ ՄԱՔԻՐՈՂԱԿԱՆ ՄԸ

Մաքրողականի մը եթէ պէտք ունիք և կը փափաքիք տանց նեղուելու խմել անմիջական ազդեցութեամբ, Թողէք Սանսոն նման դղրուեցուցիչ ջուրերն ու դեղերը, որոց մեծագոյն մասը կեղծ են, ու փութացէք գնել։

VILLACABRAS

աշխարհահռչակ մաքրողականն, որ բնական տոքթիւրներէն Բասդէօնեան դրութեամբ զտուած յստակ ջուր մըն է և շատ դիւրաւ կը խմուի։ Ազդեցութիւն անմիջական։ ՎԻԼԼԱԿԱՊՐԱՆ ուրիշ լուծողական ջուրերու նման ոչ խիթ և ոչ անհանգստութիւն կը պատճառէ։ Առտուն անօթի, ջուրի գաւաթ մը ՎԻԼԼԱԿԱՊՐԱՆ տալը վայրկեան ընդհիմումով երկու անգամէն կէս առ կէս խմել, բաւական է կատարելապէս մաքրուելու։ Գնդութիւն, գլխուցաւ և ստամոքսի խանգարում ունեցողներ, մանաւանդ նստոդական կեանք վարող անձինք, եթէ ամէն առտու թէյի կամ գինիի գաւաթ մը Վիլլաքապրան խմեն, կ'ազատին գնդութենէն և անոր հետեւանք հիւանդութիւններէն։

Կը ծախսուի ամէն դեղարաններու և դեղավաճառատուներու մէջ։

504 39—56

COMPAGNIE RUSSE D'ASSURANCES

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20 ի կայս. Իրատէով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Ռէպերտուարկ Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մարգարտ 37 Հայահովագրութեանց ճիւղը ՀՐԴԵՀ.— ԿԵԱՆՔ.— ՕԺԻԹ.ԴՐՈՒԹԻՒՆ.— ԲԺՇԿԱՐ.

Երաշխաւորութեան գումար	121,765,333 ֆր
1898 ի հասոյթ	24,775,462
1881 են ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ	164,172,000

Ընկերութեան քննչ. ի Կ. Պոլիս Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ

Դրամ.,Գործակալ Թուրքիոյ համար (Ի տեղւոյ Պատասխան)

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար ԹԷՕՖԱՐ ԲԻՐԻՆ 524

ՊԱԼՔԱՆ

ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ, ՍՈՖԻԱ

Դրամագլուխ, պահեստ եւ երաշխաւորութեան գումար Ֆր. 7,500,000

ԿԵԱՆՔԻ ԾԻՒՂ

1899ի ապահովագրութեանց գումարն է 19,534,276 ֆր.։ Ամբողջ կեանքի վրայ և խառն ապահով գրութիւն, կրկին դրամագլխով, տղոց օժտի դրամագլուխ այլեւայլ կարգագրութիւններով, չափաւոր սակերով ու նպաստաւոր պայմաններով։ Ինչպէս մէկ տարուան ապահովագրութենէ յետոյ ապահովագրելը անվճեռի կը դառնայ, այսինքն Ընկերութիւնը ո՛և է առարկութիւն չունի ապահովագրեալին անձնասպասութեան, մենամարտի, ամէն կողմ ճամբորդելու պարագային, եթէ առանց իմաց տրուելու ալ կատարուի։ Նմանապէս ո՛և է սակի յաւելում չի պահանջէ։ Ապահովագիրները վեց ամիս յետոյ կրկին կը նորոգուին։

ՀՐԴԵՀԻ ԾԻՒՂ

Ներկայ ապահովագրութեանց գումարն է 460,267,203 Ֆր.։

Դարձուած Ապահովագիր 1,433,965 ֆրանք։

Ապահովագրութիւն փայաշէն ու քարուկիր շէնքերու, կարասներու և ապրանքներու՝ նպաստաւոր պայմաններով։

ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ ԾԻՒՂ

Ապահովագրութիւն վաճառքներու, շոգենաւերու մարմնին աշխարհս ո՛ր կողմն ալ ուղեւորին։

1896ի շահաբաժինն է հարիւրին 18 ուկիս. 1897ինը՝ հարիւրին 18. 1898ինը՝ հարիւրին 18 և 1899ինը՝ հարիւրին 16։

Ընկերութեան դրամատուներն են ԲՐԻՏԻ ԼԻՈՆԷ Կ. Գոլիս, ԱՆԳԼՕ-ԱՒՍՏՐԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ, Լոնտոն, ՊՈՒԿՍԻՐՈՑ ԱԶԳԱՅԻՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԸ, Սոֆիա։

Գործակալ ընդհանուր Թորգոմ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ։

Ղալաթիա, Մեբբէպանի փողոց, Ջէպիա խան թիւ 4։

Գաւառաց համար պատուաւոր երաշխաւորութեամբ գործակալներ կը փնտռուին։

Բնչիչ գործակալութեան Ա. ԿԻՒՐԵՂԵԱՆ։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

ՇՈՒԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՐԹԵԼԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿ

1901 Յունիս 15էն սկսեալ մինչեւ ցնոր ծանրնութիւն

Եւրոպական եզերքեն Կամուրջ

10 45 արն. զրչ. օրթ. պշկ. 41
11 — սաէն. միրկ. ր.հիս. պէպ. արն. զրչ. օրթ. պշկ. 45
10 45 Ր. ա. զավ. ենիմ. մէզպ. պէյոր. Քրպ. ենք. միրկ. 39
11 45 Մրրկ. ր.հիս.պէպ.արն. զրչ. օրթ. պէշ. 37
11 45 ենմ. մէզ. պէօյր. Քրպ. ենք. սաէն.միրկ. 40
12 30 Մրրկ. ր. հիս. պէպէր արն. զրչ. օրթ. պշկ. 19
12 45 սնմ. մէզր. պրտ. Քրպ. ենք. միրկ. պշկ 43
1 20 արնվ. զրչ.օրթ.զզկ. բացի ուր. եւ կիր. 41
1 30 Մրրկ. Ր.հիս. պէպ. արն. զրչ. օրթ. պշկ. 34
1 45 ենմ. մէզպ. պէօյր. Քրպ. ենք. սաէն. միրկ. պէշկ. 40
2 — Ր.ա.զկզ. ենմ. մզր.պրտ. Քրպ. պէյզ. բշպ. չպր. գնլ. ա. դրս. գնտ. պշկ. ուր. եւ կիր. գնր. չնկլ. պէյլ. զզկ. 45
2 30 Մրրկ. ր.դրս. պէպ.արն. զրչ.օրթ.պշկ. 19
3 — ենմ. մէզր. պրտ. Քրպ. ենք. սաէն. միրկ.պշկ.սեր. եւ կիր.օրերը պիտի հանդիպի սաեւ.ր.հիս. պէպ. արնվ. զրչ. օրթ. 32
3 45 միրկ. ր.դրս. .էպ. արս. զրչ. օրթ. պշկ. 34
4 15 սնմ. մզրպ. պրտ. Քրպ. ենքր. սաեն. միրկ.պէշկ. ուր. եւ կիր. Ր.դրս. պէպ. արս. որ.ս. օրթ. 40
5 — միրկ. Ր. դրա. պէպէր արն. զրչ. օրթ. պշկ. 45
6 — ենմ. բզր. պրտ. Քրպ. ենք. միրկ. ր. հիս. պէպ. արնվ. օրթ. Գ.շ. 39
7 30 ենմ. մզր. պրտ. Քրպ. ենք. Սաեն.միրկ ր. դրս. պէպ. արնվ. գ.շ. օրթ. պշկ. 23
9 30 Մրրկ. ր. ա. դրս. պէպէր. Արվ. զրչ. օրթ.պշկ. բացի ուր.եւ կիր.է 45
9 40 ենմ.մէզր. պէյրտ. Քրպ. ենքր. Ա.էն. միրկ. ր. հիս. Պէպէր արն. օրթ. պշկ. 32
10 40 Ր. ա. զավ. ենմ.մ. մէզպ. պէօյր. Քրպ. ենք. միրկ. ր. հիս. պէպ. արնվ. Սրթ. պշկ. 17
10 50 Մրրկ. ուղղակի կամուրջ բացի զրչ.է 19

Ասիական եզերքեն Կամուրջ

11 — Ա. հիս. գնտ. վնիր. չնկ. պէյլ. Գզկ. 31
11 15 պէյզ. բշպ. չպզ. գանլ. ա. դրս. գնտլ. պէշթ. ուր. եւ կիր. վնիր. չնկլ. պէյլ. Գզկ. 23
11 45 Ա. հիս. Գնտ. պէպ. վնիր. չէնկ. պէյլ. զզկ. պշկ. 32
12 35 Պէյզ. բշպ. չպզլ. գանլ. Ա. դրս. գնտլ. պտ. ուր. եւ կիր. վնիր. չէնկ. պէյլ. զուզկ. բացի պտ. 44
1 05 ա. հիս. գնտլ. վնր. չնկ. Պէյլ. զզկն. պշկ. 39
1 15 մզր. պրտ. քպրն. պէյզզ. բշպ. չպզլ. գանլ. ա. հիս. գնտ. ուր. եւ կիր. վնր. չնկ. պէյլ. զզկ. 46
2 05 Ա. հրս. գնտ. վնր.չնկ.պէյլ. զզկ. պշկ. 37
2 — Ա. ր. Գավ. ենմ. մզր. պրտ. Քրպ. պյզ. բշպ.չպզլ. գանլ. ա.հիս. գնտլ.պշկ.ուր. եւ կիր. վնր. չնկլ. պէյլ.զզկ. 45
3 15 Ա.հիս. գնտլ. վնր.չնկ. պէյլ. զզկ. պշկ. 43
4 15 Պէյզ. բշպ.չպզլ. գանլ. ա.հիս. գնտ. վնիր. չնկ. պէյլ. բացի ուր. եւ կիր. 44
4 30 չնկ. պէյլ. զզկ. պշկ. 37
5 05 պէյլ. զզկ. պէշկ. 17
5 45 չնկ. պէյլ. օրթ. պշկ. սիրքէճ.կամուրջ. 41
8 15 Ր. Ա. զկզ. ենիմ. մէզպ. պօյր. Քրպ. Պէյզ. բշպ. չպզլ. գանլ. ա. հիս. գնտլ. վնիր. չնկլ. պէյլ. զուզկ. սկիւտ։ 46
10 15 ա.հիս. Արնվ. 44
10 30 մզրպ. Պէյզ. գանլ. ա. հիս. գնտ. չնկլ. պէյլ. Սկտ. ուր եւ կիր. ժ. 10 40 ենմ. պիտի հանդպի Պօյէք.Քրպ.բշպ.Վնր.զզկ.37
11 — Վնր. կամուրջ (բացի ուր եւ կիր.) 32

Կամուրջեն եւրոպական եզերք

12 — Պէշկ. օրթ. զրչ. արնվ. պէպ. Ր. հիս. միրկ. ենք. Քրպ. պյրտ. մզր. ենմ. 17
12 30 Պշկ. օրթ. զրչ. արսվ. պէպ ք միրկ. 34
1 15 Պէշկ. օրթ. արս. պէպ. ր. հիս. միրկ. սաէն. ենիր. Քրպ. պէյրտ. մզրպ. ենմ. 32
1 45 Պշկ. արսվ. միրկ. բաց ի ուրբաթ եւ կիրակիէ 19
2 30 Պշկ. օրթ. արնվ. պէպ. Ր. հիս. միրկ. ենիր. Քրպ. պէյրտ. սզրպ. ենիմ. 40
2 55 Պէշկ. օրթ. զրչ. արսվ. միրկ. բաց ի ուրբաթ եւ կիրակիէ 34
4 — Պշկ. արնվ. պէպ. ր.հիս. միրկ. ենիր. Քրպ. պյրտ. մզրպ. ենիմ. 39
4 10 Պշկ. օրթ. զրչ. միրկ. բացի ուրբաթ եւ կիրակիէ 45
5 10 Սրթ. չէնկ. 41
6 — Պէշկ. օրթ. զրչ. արն. պէպ. Ր. հիս. միրկ. սաեն. ենիր. Քրպ. պէօյր. մէզր. ենրս. ր.ա.զկզ. 46
8 30 Պշկ. օրթ. զրչ. արնվ. պէպ. ր. հիս. միրկ. բաց ի ուրբաթ եւ կիրակի 45
9 — Պէշ.. միրկ. սաեն. ենիր. Քրպ.պյրտ.մզպ. ուր. եւ կիր. օրթ. արնվ. ր. հիս. Ր.Ա. զավաք 37
9 55 Պէշկ. օրթ. զրչ. արնվ. պէպ. Ր. հիս. միրկ. բաց ի կիրակիէ 19
10 — միրկ.ենք.Քրպ.պյրտ.մզր.ենմ. կիր.օրերը պշկ. օրթ. զրչ. արնվ. Պէպ. ր. հիս. 39
10 35 Պէշկ. օրթ. զրչշ. արնվ. պէպ. գնտլ. ա. ր. հիս. միրկ. գնլ. ենիր. բշպ. պէպզ. բաց ի ուր. եւ կիրակի 23
10 45 Միրկ.սաէն.ենիր. Քրպ. բիրէճպ.պէօյր. մզր. ենմ. 46
11 — Պշկ. օրթ. զրչ. արնվ. պէպ.Ր.հիս.միրկ. սաենիր. 45
11 35 ենիր. Քրպ. պէյրտ. մզրպ. ենիմ։ 43
11 45 պշկ. Սրթ. արնվ. պէպ. Ր.հիս. միրկ. սաէն. ենիր. 19
12 05 Պէշկ. օրթ. զրչշ. արնվ. պէպ. 37

Կամուրջեն ասիական եզերք

12 10 Պշկ. զզկ. պէյլ. չնկ. գնտ. ա.հիս. գնլ. ենիր. պէյզ. մզրպ. ր. ա. գավագ 45
12 25 Ա. հիս. բաց ի ուր. եւ կիր.է 39
12 3[illegible] զզկ. պէյլ. արն. բացի ուր.եւ կիր.է 41
1 20 Պէշկ. զզկ. պէյլ. չէնկ. վնր. Ա. հիս. 37
1 20 Պշկ. զզկ. պէյլ. չէնկ. արնվ. ա. հիս. բացի ուրբաթ եւ կիր.է 43
2 45 Սկիտ. զզկ. պէյլ. չնկլ. վնր. գնտ. ա. հիս. Գասյ. չպր. բշպ. պէյզ. 44
4 15 պէյլ. չէնկլ. բացի ուր.եւ կիրակիէ 37
4 30 օրթ. պէյլ.բացի ուրբաթ եւ կիրակիէ 17
5 — Պշկ. զզկն. պէյլ. չէնկ. վնիր. գնտլ. ա.հիս. գանլ. չպզ. բշպ. պէյզ. 19
8 45 Պէշք. զզկն. պէյլ. չնկլ. վնիր. գնտլ. Ա. հիս. գնլ. բշպ. պյրզ. մէզպ. ա. ր. գավագ ուր. եւ կիր. օրերը Պէյզզզ 17
9 20 պշկ. զզկ. պէյլ. չնկ. արն. պէպ. գնտ. ա. հիս. 44
10 20 Պէշկ. գնտլ. Ա. հիս. գանլ. չպզ. բշպ. պէյզ. մզրպ. Ր.Ա.գավ. ուր. եւ կիր. պէյլ. չնկլ. վնիր. 40
10 25 Պէշկ. պյլ.չնկլ.վնիր. բացի ուրբաթ եւ կիրակի օրերէ 32
10 55 Պէշ. զզկ. պէյլ. չէնկ. վնր. պէպէր գնտ. Ա. հիս.բացի ուրբաթ եւ կիրակիէ 34
11 25 Պէշ. գնտլ. ա. հիս. գանլ. չպր. բշպ. պէյզ. ուր. եւ կիր. պէյլ. չնկ. վնիր. 44
12 — Պշկ. զզկն. պէյլ. չէնկ. վնիր. գնտլ. ա. հիս. 32

Գիկ զակ շոգենաւերու երթեւեկութիւնը

6 30 պէյզ. ենիր. չպզ. միրկ. Ր.ա.հիս.գնտլ. Պէպ. արնվ. չնկ. պէյլ. օրթ. զզկ. պշկ. 19
3 30 Գաթշ. պէշկ. զզկ. օրթ. պէյլ. չէնկ. արնվ. պէպ. գնտլ. ա.հիս. միրկ. գանլ ենիր. բշպ. պէյզ. Քրպ.պէյրտ. մզր.ենմ. 23
7 30 Պշկ. զզկ. պէյլ. չէնկ. արնվ. պէպէր. գանտլ. ա. հիս. միրկ. գանլ. ենիր. Պէյզ. Քրպ. պյրտ. մէզպ. ենմ. 43